

Αποφάσεις για το κλίμα της Γης τώρα!

ΧΩΡΙΣ ΔΕΣΜΕΥΤΙΚΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ κατέληξε η διάσκεψη του ΟΗΕ για το κλίμα με τους ηγέτες των ισχυρών κρατών να αποδεικνύονται για μια ακόμα φορά κατώτεροι των περιστάσεων.

ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ ΑΝΘΡΩΠΟΙ σε όλον τον κόσμο με μεγαλειώδεις διαδηλώσεις ένωσαν τις φωνές τους, απαιτώντας την αλλαγή της ενεργειακής πολιτικής και στροφή στις ήπιες μορφές ενέργειας.

Η ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΠΑΤΡΑΣ συμμετείχε σε αυτή την παγκόσμια κινητοποίηση με συμβολική εκδήλωση που πραγματοποιήσε στην πλατεία Γεωργίου.

Διαβάστε λεπτομέρειες στις σελ. 8-9

ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

- Τετάρτη 15/10, 8μμ: Προβολή ταινίας «Bhopal, a Prayer for Rain»
  - Σάββατο 18/10, 10.30πμ: Σεμινάριο κηραλοιφής
  - Τετάρτη 5/11, 7.30 μμ: Παρουσίαση για ταμανιάρια του τόπου μας
  - Κυριακή 9/11: Εκδρομή στη Φολόη για βιωματική γνώση των μανιταριών
- Σελίδα 10

Σκουπίδια και πλαστικά «πνίγουν» την Ελλάδα

Χιλιάδες τόνοι πλαστικών και άλλων απορριμμάτων που συσσωρεύτηκαν στις άκρες των δρόμων ξεκινούν το καταστροφικό τους ταξίδι χωρίς... επιστροφή για τις ελληνικές θάλασσες.

Σελίδα 2

© Ε. Ουατέρ / Αρ

Το επιβλητικό φαράγγι της κλεισούρας και τα σπάνια όρνια του

Σελίδα 13

Επικαιρότητα

Σκουπίδια και πλαστικά «πνίγουν» την Ελλάδα

Με τις πρώτες βροχές του φθινοπώρου και τη λήξη της τουριστικής περιόδου, χιλιάδες τόνοι πλαστικών και άλλων απορριμμάτων που συσσωρεύτηκαν στις άκρες των δρόμων σε ολόκληρη την ελληνική επικράτεια ξεκινούν το καταστροφικό τους ταξίδι χωρίς... επιστροφή για τις ελληνικές θάλασσες.

Για πολλούς μήνες, «περίμεναν» τους τοπικούς φορείς να ενδιαφερθούν για την αποκομιδή τους, χωρίς ωστόσο να υπάρξει η στοιχειώδης κινητοποίηση αλλά και η εύλογη αντίδραση των τοπικών κοινωνιών για αυτή την προσβλητική εικόνα που παρουσιάζουν οι περισσότερες περιοχές της Ελλάδας. Άλλωστε, η πλειοψηφία των Ελλήνων φαίνεται να έχει συνηθίσει την παρουσία των απορριμμάτων σε κάθε έκφανση της καθημερινότητας. Ταυτόχρονα, ελάχιστοι έχουν συνειδητοποιήσει πως το πλέον επικίνδυνο υλικό για το περιβάλλον είναι το πλαστικό.

Μέχρι πρόσφατα επικρατούσε η αντίληψη πως απαιτούνται εκατοντάδες χρόνια για τη διάσπαση των πλαστικών, με αποτέλεσμα να επαναπαυόμαστε και να «φορτώνουμε» το βάρος της αντιμετώπισης του προβλήματος στις επόμενες γενιές.

Μία προσωρινή αφύπνιση έρχεται λίγο πριν από τα καλοκαιρινά μπάνια, οπότε και οι δράσεις καθαρισμού των παραλιών, όπου θα ξαπλώσουμε, βαφτίζονται από κάποιους «περιβαλλοντική δράση» και όχι ως κάτι το αυτονόητο. Η αλήθεια, όμως, για τον φαύλο κύκλο των πλαστικών είναι τελείως διαφορετική και άκρως ανησυχητική. Πιο συγκεκριμένα, σύγχρονες έρευνες που πραγματοποιούνται όχι μόνο στη χώρα μας αλλά και παγκοσμίως αποδεικνύουν πόσο ανακριβής είναι η άποψη περί αργής και μακροχρόνιας διάσπασης των πλαστικών.

Για παράδειγμα, κάποιοι κοινοί τύποι πλαστικού (όπως η σακούλα ή το μπουκάλι νερού) όταν απορριφθούν στο περιβάλλον, με την επίδραση της υπερυπόδηστος ακτινοβολίας, του αλατιού και του κυματισμού, σε διάστημα λίγων μόνο μηνών, διασπώνται σε μικρά κομμάτια και έπειτα καταλήγουν σε μικροσκοπικές ίνες. **Ταυτόχρονα, ένα από τα πιο επικίνδυνα προϊόντα πλαστικού**

που χρησιμοποιείται ευρέως τα τελευταία χρόνια είναι οι λεγόμενες «βιοδιασπώμενες» σακούλες», όπως αυθαίρετα χαρακτηρίζονται.

Η ευρεία χρήση τους αποτελεί σκάνδαλο, καθώς το υλικό τους όχι μόνο δεν βιοδιασπάται και δεν ανακυκλώνεται, αλλά μέσω της προσθήκης χημικού καταλύτη στο υλικό, διασπάται πολύ πιο γρήγορα σε μικρά κομμάτια και έπειτα σε μικροσκοπικά σωματίδια, τα οποία τελικά εισέρχονται στην τροφική αλυσίδα σε μικρότερο χρονικό διάστημα.

Οι συνέπειες αυτής της σύγχρονης μορφής ρύπανσης είναι ιδιαίτερα καταστροφικές τόσο για τα φυσικά οικοσυστήματα της χώρας μας και τα προστατευόμενα είδη που ζουν σε αυτά όσο και για τον άνθρωπο. Οι επιστήμονες του Ινστιτούτου Θαλάσσιας Προστασίας

κοινωνιών. Η προσπάθεια αυτή, ωστόσο, δεν βρίσκει πάντα συμμάχους, καθώς, παρά τη μεγάλη ανησυχία και κινητοποίηση από ορισμένες τοπικές αρχές και κοινωνίες, η πλειοψηφία εξακολουθεί να αντιμετωπίζει την ελληνική επικράτεια ως έναν υπαίθριο σκουπιδότοπο. Ενδεικτική είναι η εικόνα που παρουσιάζουν τα περισσότερα τοπικά και εθνικά δίκτυα της χώρας μας, με κάδους γεμάτους «ξεχασμένα» σκουπίδια και διασκορπισμένα απορρίμματα, για τα οποία δεν δείχνει να ενδιαφέρεται κανείς.

Άλλωστε, ένα από τα πλέον «καινοτόμα μέτρα» που έχουν πάρει αρκετές τοπικές αρχές είναι η συγκέντρωση των σκουπιδιών σε παράνομα ΧΑΔΑ ή ανοικτά ΧΥΤΑ και η «διαχείρισή» τους μέσω του διασκορπισμού από τον αέρα. Στη «δράση» τους θα πρέπει να προστεθεί το γεγονός πως έχουν «μεταθέσει» την ευθύνη για την αποκομιδή των απορριμμάτων από τα οδικά δίκτυα και τους υπαίθριους χώρους, στις βροχοπτώσεις και τους ισχυρούς ανέμους.

Ένα ακόμη ανησυχητικό στοιχείο είναι πως όλοι οι οργανισμοί, μεταξύ των οποίων και τα ψάρια, που ελέγχονται, περιέχουν στο στομάχι τους μικροσκοπικές ίνες πλαστικού, άλλοι σε μικρότερη και άλλοι σε μεγαλύτερη ποσότητα. Αυτό, ωστόσο, δεν πρέπει να μας αποτρέπει από την κατανάλωση ψαριών, δεδομένου ότι παραμένει μία από τις πλέον πολύτιμες και θρεπτικές τροφές για τον άνθρωπο, (ενώ συνήθως το στομάχι όπου περιέχονται οι ίνες πλαστικού δεν καταναλώνεται).

Αναμφίβολα, τα μικροπλαστικά αποτελούν μία ραγδαία αυξανόμενη απειλή, χωρίς γεωγραφικά όρια, καθώς η διασπορά αυτών των μικροσκοπικών ινών αυξάνεται διαρκώς, σε όλους τους ωκεανούς και τις θάλασσες παγκοσμίως. Η άμεση λήψη μέτρων με πρώτη την απαγόρευση χρήσης πλαστικών θα ήταν η ιδανική αντιμετώπιση του προβλήματος. Ωστόσο, ρεαλιστικά, ο στόχος αυτός δεν μπορεί να εφαρμοστεί καθώς προσκρούει σε αντικρουόμενα συμφέροντα.

Μέχρι τότε, όμως, αποτελεί υποχρέωση όλων μας να διαχειριζόμαστε το πλαστικό ως ένα επικίνδυνο και μη ανακτήσιμο (από τη στιγμή που θα διασπαστεί) υλικό, το οποίο πρέπει να καταλήγει με ασφάλεια στην ανακύκλωση και σε καμία περίπτωση να μην παραμένει εκτεθειμένο στο περιβάλλον.

“Αρχιπέλαγος”, από το 2009, πραγματοποιούν μακροχρόνια και ενδελεχή έρευνα σε όλη την ελληνική επικράτεια για τη διασπορά μικροπλαστικών, μελετώντας την περιεκτικότητά τους σε παράκτια ιζήματα, ψάρια, ασπόνδυλα, επιφανειακά νερά κ.α. Παράλληλα, ερευνούμε τους πραγματικούς χρόνους διάσπασης διαφόρων τύπων πλαστικού σε πραγματικές συνθήκες οικοσυστημάτων, δηλ. σε παράκτια νερά, ποταμούς καθώς και σε πλήρη έκθεση στον ήλιο, σε ακτές.

Ήδη, το “Αρχιπέλαγος”, σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Swansea της Ουαλίας, έχει προβεί σε σχετικές επιστημονικές ανακοινώσεις, οι οποίες αναδεικνύουν την έκταση του προβλήματος στις ελληνικές θάλασσες. Δυστυχώς, σε πολλές ακατοίκητες περιοχές του Αιγαίου καταγράφουμε συγκεντρώσεις μικροπλαστικών αντίστοιχες με αυτές ακτών της Αττικής.

Στόχος μας είναι η μελέτη αυτού του φαύλου κύκλου πλαστικής ρύπανσης, ώστε να διαπιστωθούν οι παράγοντες που τον προκαλούν, καθώς και οι συνέπειες που έχει για την πλούσια βιοποικιλότητα της χώρας μας αλλά και την ανθρώπινη υγεία. Ταυτόχρονα καταβάλλουμε αδιάκοπες προσπάθειες για την αντιμετώπιση του προβλήματος αλλά και την αφύπνιση και ευαισθητοποίηση των τοπικών αρχών και

Από την ιστοσελίδα www.archipelago.gr.

Το αστικό περιβάλλον, η πόλη στην οποία ζούμε, είναι ένας ζωντανός οργανισμός που επηρεάζεται από τις συμπεριφορές όλων όσων ζούμε στα πλαίσιά του.

Η διερεύνηση του πώς και γιατί διαχειριζόμαστε την πόλη μας ως χώρο δομημένο και βιωμένο μπορεί να μας δώσει απαντήσεις και λύσεις στα καθημερινά προβλήματα, κάτι το οποίο απαιτεί διάλογο και συνεργασία ανάμεσα σε ειδικούς και πολίτες.

Έναν τέτοιο διάλογο επιχειρεί να ανοίξει στην πόλη μας η ομάδα "παλίμψηστο" στο πλαίσιο του "Imagine the city", σε μια προσπάθεια να παρουσιαστούν προτάσεις και μελέτες και να γίνουν προσιτές στους κατοίκους της Πάτρας, μέσω της έκθεσης που θα πραγματοποιηθεί στην Αγορά Αργύρη και θα έχει διάρκεια από 3 μέχρι 11 Οκτωβρίου.

Η ομάδα "παλίμψηστο" στόχο της έχει πέρα από την έκθεση να ευαισθητοποιήσει και κινητοποιήσει τους πολίτες σε μία συνάντηση με τους ειδικούς και τους μελετητές για την αναζήτηση ουσιαστικών λύσεων και βελτιώσεων, πέραν των επιφανειακών εξωραϊσμών και των άνευ ουσίας θελοντικών δράσεων.

Όπως γράφει και το μέλος της

ομάδας, αρχιτέκτων Ξένη Αλεξίου, "στόχος είναι η συζήτηση, η αμφισβήτηση, η εξέλιξη και η πράξη. Αναζητούμε τρόπους με τους οποίους μπορούμε να αλλάξουμε οι ίδιοι, να αλλάξουμε την πόλη. Το κατά πόσο είναι εφικτό, πραγματικό, ουτοπικό θα το διερευνήσουμε και θα το διεκδικήσουμε με μία εξελικτική και ανοιχτή λειτουργία.

Δεν αναζητούμε μία νέα λύση εμπορευματοποίησης κάποιου προϊόντος για την πόλη ή κάποια λύση μεταπρατικού χαρακτήρα. Αναζητούμε μία λύση αστικής αναγέννησης στους καιρούς μας και μαζί μπορούμε να το επιχειρήσουμε".

Με ενδιαφέρον αναμένουμε τη νέα περίοδο στα πολιτιστικά πράγματα της πόλης μας μετά από ένα καλοκαίρι με φεστιβαλικές και άλλες δράσεις, άλλες ουσιαστικές και άλλες τετριμμένες και χωρίς λόγο, με τους θεσμούς του Δήμου Πατρέων, Πινακοθήκη, Μουσείο Λαϊκής Τέχνης, ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ., κ.α. να αποτελούν για άλλη μία φορά το στοίχημα της πόλης, καθώς η σωστή διαχείρισή τους μπορεί να αποτελέσει μία σοβαρή πρόταση με πνευματικό και εκπαιδευτικό χαρακτήρα και αναμενόμενη είναι η στήριξή τους από τη νέα δημοτική αρχή.

Η Κινηματογραφική Λέσχη Πάτρας, κλείνοντας φέτος 36 χρόνια συνεχούς παρουσίας, ανακοίνωσε τον πρώτο κύκλο των προβολών της από τις αρχές Οκτωβρίου μέχρι τις αρχές Ιανουαρίου στα Ster Cinemas, μιλώντας για «13 σπουδαίες και σπάνιες ταινίες», από όλο τον κόσμο, οι περισσότερες για πρώτη φορά στην Πάτρα. Επιπλέον καταφθάνουν σε γιγαντοσθόνη έξι παραστάσεις - αναμεταδόσεις από τη διάσημη Metropolitan Opera της Νέας Υόρκης.

Οι προβολές για τον μήνα Οκτώβριο έχουν ως εξής:

- 6.10 «Suzanne», Κατέλ Κιγιεβερέ 2013, Γαλλία
- 13.10 «Γερμανός γιατρός», Λουτσία Πουέντζο 2013, Αργεντινή
- 20.10 «Τραγουδώντας στη βροχή», Στάνλεϊ Ντόνεν, Τζιν Κέλι 1952, Η.Π.Α.
- 27.10 «Μια Γαλλίδα στο Μανχάταν», Σεντρίκ Καλπίς 2013, Γαλλία - ΗΠΑ
- 3.11 «Σε λάθος χρόνο», Στίβεν Νάιτ 2013, Η.Β. - ΗΠΑ

Κάθε Δευτέρα θα γίνονται τρεις προβολές: 6.00' - 8.15' - 10.30' και θα γίνονται εγγραφές συνδρο-

μητών για τον πρώτο κύκλο ή και για τους δύο κύκλους. Τα μέλη με την κάρτα τους θα παρακολουθήσουν δωρεάν το κανονικό πρόγραμμα των δύο κύκλων, το πρόγραμμα των περιφερειακών εκδηλώσεων του Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης το Νοέμβριο 2014, τις βραβευμένες ταινίες μικρού μήκους του Φεστιβάλ Δράμας τον Απρίλιο 2015. Επίσης θα παρακολουθήσουν τις εκδηλώσεις στο Συνεδριακό Κέντρο του Πανεπιστημίου Πατρών με μειωμένη τιμή.

ΜΕΤΑΔΟΣΕΙΣ ΟΠΕΡΑΣ

- 18.10 «Οι γάμοι του Φίγκαρο» Μότσαρτ, Metropolitan Opera, ώρα 19.55'
- 1.11 «Carmen» Bizet, Metropolitan Opera, ώρα 18.55'

Αναζητώντας τη «...μισή αρχοντιά!»

Νεοφερμένη πριν μερικά χρόνια στην πόλη της Πάτρας, κάποια μέρα που περπατούσα στο πεζοδρόμιο που περιβάλλει ένα όμορφο πάρκο της πόλης, το οποίο είναι διάσπαρτο από οπωροφόρα κυρίως δέντρα και είναι σκεπασμένο με χορτάρι, είδα μια κυρία που χωρίς να λάβει υπ' όψιν τις τοποθετημένες από τον Δήμο πινακίδες, οι οποίες γράφουν «ΑΠΑΓΟΡΕΥΟΝΤΑΙ ΟΙ ΣΚΥΛΟΙ ΚΑΙ ΤΑ ΠΟΔΗΛΑΤΑ» περιέφερε τον σκύλο της, τον οποίο στη συνέχεια άφησε να αποπατήσει στην παρακείμενη από την παιδική χαρά άμμο χωρίς στην συνέχεια να μαζέψει τα περιττώματά του. Όταν της είπα «Κυρία, συγγνώμη, αλλά δεν βλέπετε τι γράφουν οι πινακίδες;», εκείνη με περισσό θράσος μού απάντησε: «Κάποιοι σαν κι εμένα τις έβαλαν!!!».

Κάποιοι σαν κι εμένα! Κάποιοι, δηλαδή, οι οποίοι, ενώ αγαπούν και σέβονται τα ζώα, αγαπούν, επίσης, και σέβονται και τους ανθρώπους όλων των ηλικιών, οι οποίοι έχουν το δικαίωμα να παίζουν, να περπατούν, να περνούν ευχάριστα την ώρα τους διαβάζοντας, να..., σ' ένα αξιοπρεπές και καθαρό περιβάλλον.

Από τότε, βέβαια, που διημέφθη ο ανωτέρω διάλογος, έχει περάσει πολύς καιρός. Στο εν λόγω πάρκο, όποιος συνηθίζει να πηγαίνει συναντά ακόμα παρόμοια ανευθυνότητα πολλών συνοδών σκύλων, και φυσικά, δεν λείπουν εκείνοι, οι οποίοι σεβόμενοι τον εαυτό τους και τα ζώα τους μαζεύουν τα περιττώματά τους, και υπάρχει και μια άλλη κα-

τηγορία ελαχίστων, οι οποίοι σπεύδουν και τα μαζεύουν πριν αυτά αγγίξουν το χώμα, αφού τεχνηέντως βάζουν κάτω από τα οπίσθια του σκύλου κάποια χάρτινη επιφάνεια ή κάποια σακούλα την κατάλληλη στιγμή.

Όλες αυτές οι διαφορετικές κοινωνικές συμπεριφορές, βέβαια, έχουν να κάνουν σε μεγάλο βαθμό με το επίπεδο της παιδείας και της κοινωνικής συνείδησης του καθενός. Και οπωσδήποτε οι δύο τελευταίες κατηγορίες πολιτών που αναφέρθηκαν πιο πάνω είναι καθόλα αξιόπαινες και αξιομίμητες! Με την πρώτη, όμως, κατηγορία, η οποία είναι και η μεγαλύτερη απ' ό,τι πιστοποιούν οι εικόνες που συναντά κανείς όχι μόνο στο εν λόγω πάρκο, αλλά και σ' άλλα σημεία της πόλης, ακόμα και στο κέντρο, τι γίνεται;

Τι άλλο, παρά αυτό που γίνεται σε άλλες χώρες και πόλεις, όπου έχουν βρεθεί και εφαρμόζονται φιλικόι τρόποι για την αγαστή συνύπαρξη των ανθρώπων και των ζώων μέσα στο αστικό περιβάλλον. Δεν μένει, παρά να τους αναζητήσει και να τους υιοθετήσει η Δημοτική Αρχή, προκειμένου να κάνει πράξη την λαϊκή σοφία «η καθαριότητα είναι μισή αρχοντιά!» -για μένα είναι ολόκληρη- ώστε οι πολίτες και οι άκρως απαραίτητοι τουρίστες για την οικονομική στήριξη της πόλης να κινούνται σ' ένα καθαρό και κατ' επέ-

Παναγιώτα Π. Λάμπρη
http://users.sch.gr/panlampri/

ΚΩΔ.ΕΛΤΑ 2264
 Περιοδική Έκδοση της
 Οικολογικής Κίνησης ΠΑΤΡΑΣ
 Διεύθυνση: Σαχτούρη 64 - Τ.Κ. 262 22 ΠΑΤΡΑ
Α.Φ.Μ.: 090048446 - Γ' ΔΟΥ ΠΑΤΡΩΝ
Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο:
 Θωμάς Κουτρούμπας
 Τηλέφωνο & Fax : 2610 32 10 10
email: oikipa@otenet.gr
Τηλέφωνα μελών: 2610 327 234 , 643 541
 Διευθύνεται απο συντακτική επιτροπή
 Διανέμεται δωρεάν στους υποστηρικτές μας
 Ετήσια συνδρομή για φορείς , οργανισμούς ,
 υπηρεσίες: 40 ευρώ
ΕΚΤΥΠΩΣΗ: print247, 2610 521 007 ,
 info@print247.gr
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟ:
 Άντρις Γεωργαντά , 6983884497
ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΚΕΙΜΕΝΩΝ:
 Παναγιώτης Χαλούλος
**Αριθμός Λογαριασμού για
 κατάθεση συνδρομών:**
 0026-0015-73-0103530143
EUROBANK IBAN:
 GR1802600150000730103530143
 (Βασιλακόπουλος Γ. - Κανέλλης Γ.)
 Μετά την κατάθεση ενημερώστε μας
 τηλεφωνικά.

ΑΝΑΓΚΑΙΑ Η ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΕΚΡΗΞΕΩΝ

Η προσφάτως ελεγχόμενη έκρηξη του όλμου στα Αραχωβίτικα έφερε στην επιφάνεια εκτός από ψάρια και την έλλειψη εξειδικευμένων δημοσιευμένων επιστημονικών μελετών για τις επιπτώσεις στο ελληνικό θαλάσσιο οικοσύστημα παρόμοιων περιστατικών. Το συμβάν ερευνήθηκε και ζητήθηκε η γνώμη αρκετών επιστημόνων-ερευνητών του θαλάσσιου περιβάλλοντος (ΕΛΚΕΘΕ, Ινστιτούτο ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΣ κ.α.), προκειμένου να δοθεί μια περιγραφή των πιθανών επιδράσεων εφόσον δεν υπάρχουν δημοσιευμένες φωτογραφίες, προ εκρήξεως και μετά, του χώρου όπου διενεργείται μια θαλάσσια ανατίναξη πυρομαχικών.

Όπως προέκυψε από τη δημοσιογραφική έρευνα, τα παράκτια οικοσυστήματα (π.χ. Αραχωβιτίκων) είναι πιο ευαίσθητα στις εκρήξεις από αυτά των μεγαλύτερων βαθών και επηρεάζονται τόσο από το ωστικό κύμα όσο και από χημικής πλευράς εκ της εκρήξεως. Μόνο όμως με έρευνα επιτοπίως δύναται να διαπιστωθεί η επίδραση στον θαλάσσιο πυθμένα, σε πιθανά λιβάδια Ποσειδωνίας, στο ζωοπλαγκτόν και αλλού, αλλά δεν υπάρχουν διαθέσιμες δημοσιευμένες μελέτες έως τώρα καθώς δεν έχει ζητηθεί από το Ελληνικό Κέντρο Θαλασσιών Ερευνών να παρίσταται, όταν υπάρχουν συμβάντα ελεγχόμενης εκρήξεως, ώστε να γίνεται άμεσα καταγραφή.

Όσον αφορά στο ευρεθέν βληθέν πυρομαχικό, σύμφωνα με τις πληροφορίες

Φωτογραφία αρχείου ΕΛΚΕΘΕ - Γιάννης Ίσσαρης/www.yissaris.com

που δόθηκαν από το Κεντρικό Λιμεναρχείο Πατρών, ήταν του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, εκτοξευμένο από κανόνι της εποχής, ενδεχομένως παρασύρθηκε από ρεύματα και έφτασε στο βυθό των Αραχωβιτίκων, όπου εντοπίστηκε σε βάθος 7 μέτρων. Κατά το χειρισμό του περιστατικού, αν και ο τρόπος εξουδετέρωσης του όλμου επαφίετο στην κρίση του Πολεμικού Ναυτικού, λάβαμε την προφορική διαβεβαίωση ότι όλα έγιναν κατά τους ισχύοντες διεθνείς κανονισμούς που απαγορεύουν, δεδομένης της επικινδυνότητας, τη μετακίνηση ανάλογων βλημάτων εάν δεν κινδυνεύει ανθρώπινη ζωή.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι έως τώρα δεν είθισται να μελετώνται τα επακόλουθα που υφίσταται ο θαλάσσιος χώρος μετά από μια έκρηξη πυρομαχικών, γεγονός που δημιουργεί προβληματισμό και εύλογα ερωτήματα, ευελπιστούμε σύντομα να υπάρξει από τους αρμοδίους φορείς η ευαισθητοποίηση για την απαρχή προγραμματισμού διεξαγωγής επιστημονικών ερευνών επί των επιπτώσεων, οι οποίες θα δουν το φως της δημοσιότητας.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΤΖΟΥΒΕΚΑ

δημοσιογράφος

Υπέροχη οικοεξόρμηση στην Αρχαία Μεσσήνη και το Πολυλίμνιο

Άλλη μια **εξαιρετική** οικοεξόρμηση της ΟΙΚΟ-παρέας μας, πραγματοποιήθηκε το διήμερο 4 και 5 Οκτωβρίου, στον υπέροχο (και άγνωστο σε πολλούς) αρχαιολογικό χώρο της Αρχαίας **Μεσσήνης** και στο, μοναδικού φυσικού κάλλους, **Πολυλίμνιο**. Όταν επιστρέψαμε στην Πάτρα την Κυριακή το βράδυ, η "εν αιθρία" όδευε για το τυπογραφικό πιεστήριο. Γι' αυτό, πάρτε μια φωτογραφική "γεύση" και θα έχουμε αναλυτική παρουσίαση στο επόμενο φύλλο.

Η ΡΥΠΑΝΣΗ ΤΩΝ ΥΔΑΤΩΝ, ΜΕΙΖΟΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΓΙΑ ΤΗ ΧΩΡΑ ΜΑΣ

Είναι προφανής η τεράστια σημασία που έχει η επάρκεια αλλά και ποιότητα του υδατικού δυναμικού της χώρας μας για τους πολίτες, τα οικοσυστήματα, τη ζωή εν τέλει. Δυστυχώς, ανεξέλεγκτες ανθρώπινες δραστηριότητες, σε συνδυασμό με την ανεπάρκεια ή και ολιγωρία των ελεγκτικών μηχανισμών, έχουν οδηγήσει σε αρκετές περιπτώσεις σε ρύπανση των υδάτων, επιφανειακών και υπόγειων. Το πρόβλημα εντείνεται με την μη ορθολογική διαχείριση των υφιστάμενων υδατινών πόρων, που έχει ως αποτέλεσμα είτε την εξάντλησή τους είτε την υποβάθμιση σημαντικών βιοτόπων, όταν προτάσσονται οι καταναλωτικές μας ανάγκες σε βάρος της αειφορίας.

Η περίπτωση του Ασωπού είναι χαρακτηριστική για τη γενικότερη εικόνα. Μετά από ένα πολύχρονο αγώνα κατοίκων και φορέων κατά των βιομηχανιών που έριχναν τα απόβλητά τους στο ποτάμι, με αποτέλεσμα την αποδεδειγμένη ρύπανση των νερών με το επικίνδυνο για τη δημόσια υγεία εξασθενές χρώμιο, πάρθηκαν κάποια μέτρα.

Η πρόσφατη καταδίκη των 7 βιομηχανικών εταιρειών που ρύπαιναν τον Ασωπό δεν λύνει το πρόβλημα, αφού το νομικό πλαίσιο για τη διάθεση των λυμάτων από βιομηχανικές μονάδες είναι αναποτελεσματικό. Πιο συγκεκριμένα, επιτρέπεται η διάθεση λυμάτων στο υπέδαφος με μόνη προϋπόθεση την ύπαρξη υδρογεωλογικής μελέτης, «με την οποία τεκμηριωμένα θα αποδεικνύεται ότι δεν επηρεάζονται οι υδροφόροι ορίζοντες». Το πρόβλημα έγκειται στην ανεπάρκεια των ελεγκτικών μηχανισμών, αφού και στην περίπτωση

του Ασωπού υπήρχαν οι αντίστοιχες μελέτες, που όμως στη συνέχεια καταστρατηγήθηκαν...

Στη βόρεια Ελλάδα η κατάσταση είναι επίσης προβληματική, αφού σε αρκετά υδάτινα συστήματα έχουν εντοπιστεί επικίνδυνες ουσίες, χωρίς να έχουν εξαλειφθεί οι αιτίες συγκέντρωσής τους (υδράργυρος, κάδμιο, φυτοφάρμακα όπως το ενδοσουλφάνιο κ.ά.). Αυτό αφορά κυρίως σε τμήματα του Γαλλικού Ποταμού, του Λουδία, του Αξιού, του Νέστου, του Έβρου, του Στρυμόνα, του Αλιάκμονα και των προστατευόμενων υδροτόπων, όπως της Κερκίνης, της Δοϊράνης, της Βόλβης, της Μικρής και Μεγάλης Πρέσπας. Αξιοσημείωτη είναι η αυξημένη παρουσία αρσενικού στα υδάτινα σώματα της Κεντρικής Μακεδονίας.

Άγνωστη παραμένει η κατάσταση των υδάτων σε ένα μεγάλο μέρος της χώρας μας, ενώ η υποχρέωση που έχουμε απέναντι στην Ε.Ε., να έχει απογραφεί ως τις 22/12/2015 το οικολογικό δυναμικό και η χημική κατάσταση του συνόλου επιφανειακών και υπόγειων υδάτων,

αποτελεί μάλλον έναν ανέφικτο στόχο. Υπάρχουν ωστόσο και θετικές εξελίξεις που αφορούν στα υδατικά συστήματα: Η απόφαση της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας (24/2014) που έκρινε μη νόμιμο το έργο της εκτροπής του Αχελώου έκλεισε και μία εκκρεμότητα περιβαλλοντικής

αντιδικίας από το 1992. Χρειάστηκαν τέσσερις αποφάσεις, τρεις της Ολομέλειας και μία της αυξημένης σύνθεσης του Δικαστηρίου της Ε.Ε., για να καταδειχθεί αυτό που ήταν εξ αρχής οφθαλμοφανές, ότι δηλαδή το έργο της εκτροπής δεν συμβιβάζεται με την αρχή της αειφόρου ανάπτυξης.

Μπανάνες: Μην πετάξεις τίποτα!

(από το Econews.gr)

Μέχρι σήμερα γνωρίζουμε ότι η μπανάνα είναι ένα εύγευστο φρούτο, θεωρώντας τις φλούδες της ως ένα άχρηστο υλικό ή στην καλύτερη περίπτωση πρώτη ύλη για κομποστοποίηση. Φαίνεται όμως ότι οι μπανανόφλουδες έχουν και κάποιες άλλες πολύτιμες χρήσεις.

1. Καταπραΰνουν τα εξανθήματα

Όπως μας συστήνει η επιθεώρηση *Journal of Pharmacognosy and Phytochemistry*, σε περίπτωση που ακουμπήσουμε μια τσουκνίδα και νιώσουμε κνησμό, μπορούμε να τρίψουμε το ερεθισμένο σημείο του σώματός μας με το εσωτερικό μιας φλούδας από μπανάνα ώστε να περιορίσουμε το κάψιμο και να ανακουφιστούμε.

2. Γυαλιστικό ασημικών

Βάλτε σε ένα μπλέντερ μερικές φλούδες μπανάνας και λίγο νερό. Τοποθετήστε την κρέμα που προκύπτει σε ένα πανί για να απομακρύνετε το θάμπωμα και να γυαλίσετε τα ασημικά σας.

3. Γυαλιστικό παπουτσιών

Τα κοινά γυαλιστικά παπουτσιών περιέχουν νάφθα, ένα υποπροϊόν του πετρελαίου που διαλύει το κερί. Μπορείτε να κάνετε την ίδια δουλειά πιο οικολογικά χρησιμοποιώντας το εσωτερικό μιας μπανανόφλουδας.

4. Απομακρύνει τους κάλους

Το Ιατρικό Κέντρο του Πανεπιστημίου του Μέριλαντ προτείνει να κόψουμε ένα μικρό κομμάτι ώριμης μπανανόφλουδας και να το τοποθετήσουμε στους **κάλους των δακτύλων** ή στο σημείο όπου έχει σκληρύνει η φτέρνα μας. Βάλτε και μια κολλητική ταινία για να το συγκρατήσετε στη θέση του όλο το βράδυ.

Η «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ» ΕΞΑΦΑΝΙΖΕΙ ΑΚΟΜΑ ΚΑΙ ...ΓΛΩΣΣΕΣ!

Κάποιες βροχούλες και λίγη ψύχρα σηματοδότησαν και φέτος ...κατά τα γνωστά την είσοδο του **Οκτώβρη**. Οι μέρες μίκρυναν και τα βραδάκια τα **νυχτολούλουδα** και τα **γιασεμιά**, από κάποιους ξεχασμένους κήπους και παρτέρια στη μικρομέγαλη πόλη μας, **μοσχοβολούν** απίστευτα και μας γεμίζουν νοσταλγία και μνήμες παλιές, σχεδόν παιδικές...

Και σκεφτόμαστε τις μρωμένες αυλές και τις αλάνες που χάθηκαν και πολλά από τα παιδιά των πόλεων, που τώρα το χειμώνα θα τα μαντρώσουν και πάλι για να «παίξουν» σε κλειστούς «**παιδότοπους**» τίγκα στα φουσκωτά **πλαστικά παιγνίδια** και να κυλιστούν σε πολυμερή στρώματα!

Βλέπετε η «**οικονομική ανάπτυξη**» τα **σάρωσε** όλα! Σάρωσε κήπους, ελεύθερους χώρους, πάρκα και πλατείες και **μίκρυνε** τους **βιότοπους** των φυτών και ζώων, αλλά και των ...ανθρώπων στον πλανήτη μας. Έτσι, πολλά είδη πανίδας και χλωρίδας εξαφανίζονται παγκοσμίως, ενώ ο «κυρίαρχος» της γης **μεταλλάσσεται** διαρκώς μπας και επιβιώσει!

Κι όμως, διαρκώς «φτωχαίνει» και ο ίδιος και μάλιστα με πολλούς και ποικίλους τρόπους. Για παράδειγμα, από τις 7.000 διαφορετικές **γλώσσες**, που έχουν αναγνωριστεί σε όλον τον πλανήτη, πολλές κινδυνεύουν να **χαθούν**, όπως φαίνεται, για **πάντα**, λόγω της οικονομικής ανάπτυξης! Εκτιμάται μά-

νητών υποστηρίζει σε δημοσίευσή της σε επιστημονικό περιοδικό ότι: «καθώς οι οικονομίες αναπτύσσονται, η **πολιτική** και **εκπαιδευτική σφαίρα** συχνά καταλήγουν να κυριαρχούνται από **μία μόνο γλώσσα**. Οι άνθρωποι αναγκάζονται να υιοθετήσουν αυτήν την **κυρίαρχη γλώσσα**, αλλιώς κινδυνεύουν να μείνουν στο

περιθώριο από οικονομική και πολιτική άποψη!»!

Πράγματι και κατά τα γνωστά, οικονομικοί λόγοι ανάγκασαν τους **ιθαγενείς** της **Αμερικής** (αλλά και άλλων περιοχών) να εγκαταλείψουν τις μητρικές τους γλώσσες για χάρη των **αγγλικών**, ενώ για τον ίδιο λόγο εκατομμύρια **Κινέζοι** αναγκάστηκαν να υιοθετήσουν τη διάλεκτο των **μανδαρίνων**. Πολλές ακόμα γλώσσες είναι απώφευκτο να εξαφανιστούν, όμως σύμφωνα με

τους επιστήμονες υπάρχει δυνατότητα **παρέμβασης** για κάποιες άλλες, όπως π.χ. οι επιτυχημένες προσπάθειες της **Βρετανίας** να διατηρήσει τη γλώσσα της **Ουαλίας!** Μακάρι!

Κάθε δυο εβδομάδες χάνεται μια γλώσσα του κόσμου

λιστα ότι **κάθε δύο εβδομάδες**, κάπου στη γη **εξαφανίζεται** μια γλώσσα, αφού συνήθως ο τελευταίος που την μιλούσε ...αφήνει τον μάταιο τούτο κόσμο.

Συγκεκριμένα, διεθνής ομάδα ερευ-

ΝΕΑ ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΗ ΣΟΔΕΙΑ: ΜΑΝΙΤΑΡΙΑ ΑΠΟ ...ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΠΑΝΕΣ!

Κι επειδή, όπως είπαμε και παραπάνω, ο «κυρίαρχος» άνθρωπος διαρκώς «σκαρφίζεται» τρόπους επιβίωσης και αφού γέμισε τον πλανήτη όλον με **σκουπίδια** μέχρι και που δεν πάει άλλο, σας πληροφορούμε ότι τώρα ψάχνει τρόπους για να **απαλλαγεί** από αυτά, αν είναι δυνατόν **και με κέρδος!**

Έτσι, ερευνητές από το **Αυτόνομο Μητροπολιτικό Πανεπιστήμιο του Μεξικού** πρότειναν πρόσφατα να αξιοποιηθούν τα εκατομμύρια των χρησιμοποιημένων **βρεφικών πανών** για την **καλλιέργεια μανιταριών**, τα οποία από χημικής πλευράς δεν διαφέρουν σε τίποτα από τα συμβατικά, και μάλιστα δηλώνουν ότι τα δοκίμασαν και οι ίδιοι! Ενδεχομένως όμως, μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε **ζωοτροφές**, καθώς η πρώτη ύλη είναι αποστει-

ρωμένη και δεν περιέχει τοξικές ουσίες.

Για την επίτευξη του μεγαλεπήβολου αυτού στόχου, το πρώτο βήμα είναι η συλλογή των πανών που έχουν λερωθεί μόνο με **υγρά**. Οι πάνες **αποστειρώνονται** σε υψηλή θερμοκρασία, αλέθονται, αναμειγνύονται με μια φθηνή ουσία του ξύλου που ονομάζεται **λιγνίνη** και είναι απαραίτητη για την ανάπτυξη των **μυκήτων** και τελικά συσκευάζονται σε πλαστικές σακούλες που **εμβολιάζονται** με σπόρια **μανιταριών πλευρώτους**. Δύο με τρεις εβδομάδες μετά τον εμβολιασμό, η πάνα έχει χάσει το 80% της αρχικής της μάζας και αυτό που μένει π.χ. από πάνες βάρους ενός κιλού είναι 200 γραμμάρια **υπολείμματος** και 300 γραμμάρια μανιταριών.

Αλλά και το υπόλειμμα, που αποτελείται από τα συνθετικά υλικά της

Μανιτάρια πλευρώτους

πάνας, τα οποία δεν αποσυντίθενται, όπως το **πολυπροπυλένιο** και το **πολυαιθυλένιο**, μπορεί να **ανακυκλωθεί** ή επειδή περιέχει υπερ-απορροφητικά υλικά, θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ως **βελτιωτικό εδάφους** για την **κατακράτηση νερού** σε **άνυδρες περιοχές**.

ΤΟ ΣΟΥΗΔΙΚΟ ΘΑΥΜΑ ...ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ (1)

Μιλώντας για **σκουπίδια**, σας πληροφορούμε ότι η Σουηδία έχει ήδη φτάσει στο επίπεδο να ανακυκλώνει ή να επαναχρησιμοποιεί το **99%** των σκουπιδιών της (το **52%** καίγεται προς ενέργεια)! Είναι μάλιστα εντυπωσιακότατο το στατιστικό στοιχείο ότι από τα 461 κιλά απορριμμάτων που παράγει ετησίως ο μέσος Σουηδός ποσοστό μόνο **ένα τοις εκατό** καταλήγει στη χωματερή!

Φυσικά το **θαύμα** αυτό δεν συνέβη από τη μια στιγμή στην άλλη και παρουσιάζει πολλές ενδιαφέρουσες **πτυχές**, μερικές από τις οποίες καλό είναι να έχει υπόψη του κυρίως ο **καθένας** από μας, αλλά επίσης και οι **τοπικοί μας άρχοντες**, οι οποίοι προς το παρόν, ακόμα ψάχνουν (μάταια) τόπο για εγκατάσταση του **...σταθμού μεταφόρτωσης** σκουπιδιών στην Πάτρα!

Πληροφορούμαστε, λοιπόν, ότι τα σουηδικά **νοικοκυριά** κάνουν **διαχωρισμό** των εφημερίδων, του πλαστικού, των μετάλλων, του γυαλιού, των λαμπτήρων και των μπαταριών, ενώ σε ποσοστό **43% επιστρέφουν** τα **ληγμένα φάρμακα** πίσω στα φαρμακεία. Έτσι, το 2013, μια από τις

Στη Σουηδία γίνεται διαλογή των σκουπιδιών στην πηγή

μεγάλες αλυσίδες φαρμακείων της χώρας, το Aroteket έστειλε για ασφαλή καύση 378 τόνους φαρμάκων!

Στην πόλη **Χέλσινμποργκ**, επίσης, οι δημόσιοι **κάδοι απορριμμάτων** φέρουν ηχεία που παίζουν **μουσική** για να κάνουν την ανακύκλωση πιο ευχάριστη εμπειρία(!), ενώ η εταιρεία ανακύκλωσης **Pantamera** συνεργάζεται με **διακεκριμένους μουσικούς**, ώστε να ηχογραφήσουν τραγούδια και να πρωταγωνιστήσουν σε **διαφημιστικά σποτ**, που ενθαρρύνουν τους τηλεθεατές να επιστρέψουν χρησιμοποιημένα μπουκάλια στα καταστήματα!

ΤΟ ΣΟΥΗΔΙΚΟ ΘΑΥΜΑ ...ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ (2)

Η σουηδική H&M κάνει ανακύκλωση ρούχων!

Φέτος το καλοκαίρι, η αλυσίδα **ταχυφαγείων McDonald's** στη Σουηδία άρχισε να δέχεται άδεια **μπουκάλια μπίρας** και **αναψυκτικών** με αντάλλαγμα **φαγητό!** Συγκεκριμένα, με **10 κουτάκια** μπορείς να αγοράσεις ένα **χάμπουργκερ** ή ένα τσίζμπεργκερ ενώ με 40 κουτάκια παίρνεις Big Mac! Έτσι, ο μέσος Σουηδός επιστρέφει 146 αλουμινένια κουτάκια και μπουκάλια ανά κατάσταση!

Τα μεγάλα σουηδικά **καταστήματα H&M** για κάθε γεμάτη τσάντα με χρησιμοποιημένα ρούχα που φέρνουν οι πελάτες, παρέχουν έκπτωση 5 Ευρώ για νέες αγορές ύψους 35 Ευρώ. Στη συνέχεια η H&M χρησιμοποιεί **το 97% του**

όγκου των ρούχων, που συλλέγονται, είτε για να επαναχρησιμοποιηθούν και να **ξαναφορευθούν**, ή για να ανακυκλωθούν προς παραγωγή **περιβαλλοντικά φιλικών** σειρών ρουχισμού.

Επίσης, ήδη από το **2010**, η **εταιρεία διαχείρισης απορριμμάτων** Renova παρουσίασε τα πρώτα οχήματα μεταφοράς απορριμμάτων που τροφοδοτούνται από περιβαλλοντικά φιλικά καύσιμα, δηλαδή **βιοντίζελ** και **βιοαέριο** με μειωμένα επίπεδα θορύβου, βελτιώνοντας έτσι τις συνθήκες εργασίας των εργαζομένων στην καθαριότητα και την ασφάλεια, διότι δεν αποσπάται η προσοχή τους.

μικρές ΕΙΔΗΣΕΙΣ από το ΜΕΓΑΛΟ κόσμο

Και πάλι στα πλαίσια της **αξιολόγησης των απορριμμάτων**, που λέγαμε, ο **Ρακέλ Πούμπιο** του ιδρύματος **IRTA** στην **Ισπανία** και οι συνεργάτες του βραβεύτηκαν στα φετινά **Ig Nobel** στην κατηγορία «**Διατροφή**» για τη μελέτη τους με τίτλο: «**Χαρακτηρισμός γαλακτικών βακτηρίων, τα οποία απομονώνονται από τα κόπρανα βρεφών ως καλλιέργειες προβιοτικών για λουκάνικα ζύμωσης**»!!! Σας υπενθυμίζουμε ότι τα **Ig Nobel** είναι η διάσημη **παρωδία** των βραβείων Νόμπελ, αφιερωμένη στην επιστήμη που «πρώτα σε κάνει να γελάς και μετά να σκεφτείς» και γιορτάστηκε πριν λίγες μέρες για 24η συνεχή χρονιά με μια απολαυστική τελετή απονομής στο **Πανεπιστήμιο του Χάρβαρντ**.

Η **δερματοχελώνα** είναι μια θαλάσσια χελώνα που διανύει χιλιάδες χιλιόμετρα στην ετήσια μετανάστευσή της. Ερευνητές στη **Χαβάνη** διαπίστωσαν ότι το οστό και ο χόνδρος, που καλύπτουν μια μικρή ροζ περιοχή στο ρύγχος της δερματοχελώνας, είναι πολύ λεπτότερα από ό,τι στο υπόλοιπο κρανίο. Όπως όλα δείχνουν, από αυτό το σημείο το **φως** μπορεί να πέφτει απευθείας στον μικρό αδένα **επίφυση** του εγκεφάλου, που ρυθμίζει το **βιολογικό ρολόι** και διάφορες εποχιακές συμπεριφορές σε πολλά είδη. Είναι πιθανόν, επίσης, ο «**φεγγίτης**» αυτός στο κρανίο της δερματοχελώνας, να επιτρέπει στο ζώο να αντιλαμβάνεται μεταβολές του φωτός που σχετίζονται με τις **εναλλαγές των εποχών** και δίνουν το σήμα για **μετανάστευση**. Παρόμοιο «**τρίτο μάτι**» είναι γνωστό ότι υπάρχει και σε άλλα ερπετά, σε αμφίβια, ακόμα και σε ψάρια, όπως οι **τόνοι** και οι **πελαγικοί καρχαρίες**.

Αποφάσεις για το κλίμα της Γης τώρα!

Η Συμβολική εκδήλωση της ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΙΝΗΣΗΣ ΠΑΤΡΑΣ στην Πλατεία Γεωργίου της Πάτρας την Κυριακή 21/9/2014

Με ένα μεγάλο μπαλόνι στα χέρια, με σχεδιασμένες πάνω του τις ηπείρους και με ένα πανό που διακήρυξε την ανάγκη να αφήσουμε τον άνθρακα και να περάσουμε στην καθαρή ενέργεια, βρέθηκαν τα μέλη και οι φίλοι της ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΙΝΗΣΗΣ ΠΑΤΡΑΣ, αλλά και άλλοι πολίτες με δική τους πρωτοβουλία και αυτοοργάνωση, στην Πλατεία Γεωργίου της Πάτρας το απόγευμα της Κυριακής 21 Σεπτεμβρίου.

Η συμβολική αυτή κινητοποίηση ήταν μέρος της μεγάλης παγκόσμιας κινητοποίησης της 21ης Σεπτεμβρίου, ενόψει της έκτακτης Διάσκεψης Κορυφής του ΟΗΕ για το κλίμα του πλανήτη μας που έγινε στις 23 Σεπτεμβρίου στη Νέα Υόρκη. Κορυφαία εκδήλωση ενός

ποικίλου πλούτου από χιλιάδες ταυτόχρονες εκδηλώσεις σ' όλο τον κόσμο υπήρξε η μεγάλη πορεία περιβαλλοντικών οργανώσεων και ακτιβιστών στην ασυνήθιστη σε τέτοια Νέα Υόρκη. Στην Ελλάδα έγιναν ανάλογες εκδηλώσεις σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη (τουλάχιστον). Κοινός στόχος όλων των εκδηλώσεων, των πορειών, της συλλογής εκατομμυρίων υπογραφών ήταν να ασκηθεί ισχυρή πίεση στους ηγέτες των ισχυρών χωρών της γης, παρόντες και απόντες στην Διεθνή Σύνοδο για το κλίμα, που γίνεται δύο μέρες μετά, στις 23 Σεπτεμβρίου, στη Νέα Υόρκη, ώστε να λάβουν αποτελεσματικές αποφάσεις για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και όχι ευχολόγια και «σούπες», όπως έγινε στις προηγούμενες.

Η Κυριακή 21 Σεπτεμβρίου υπήρξε μια κορυφαία ημέρα για το παγκόσμιο κίνημα για την αλλαγή πορείας όλου του πλανήτη από τα καταστρεπτικά για το κλίμα ορυκτά καύσιμα (πετρέλαιο, άνθρακα, φυσικό αέριο) στην καθαρή ενέργεια: εξοικονόμηση και Ανανεώσιμες Πηγές όπως ο άνεμος και ο ήλιος. Κανένα σημαντικότερο πολιτικό διακύβευμα δεν υπάρχει για τις επόμενες

δεκαετίες από την αντιστροφή της σημερινής πορείας της ανθρωπότητας, προς ένα υποβαθμισμένο από την υπερθέρμανση πλανήτη, όπως την χαρακτήρισε ένας επιστήμονας «πορεία στο γκρεμό με κομμένα φρένα».

Πρώτο και μέγιστο καθήκον είναι η συνέχιση της άσκησης πίεσης στις ηγεσίες, ιδίως των μεγάλων χωρών ή Ενώσεων (όπως η Ευρωπαϊκή Ένωση), ώστε, αντί αναβολών και υποχωρήσεων, να υπηρετήσουν πραγματικά το στόχο για τη συγκράτηση της ανόδου της θερμοκρασίας κάτω των 2 βαθμών Κελσίου ως το τέλος του αιώνα.

Όμως και κάθε πολίτης μπορεί να συμβάλει εξοικονομώντας ενέργεια, ανακυκλώνοντας και στηρίζοντας τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας.

Η Οικολογική Κίνηση Πάτρας μοίρασε στους συμπολίτες εκατοντάδες αντίτυπα με το παρακάτω κείμενο:

Η ΑΝΑΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΚΛΙΜΑΤΟΣ ΜΠΟΡΕΙ ΚΑΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΝΑΣΤΡΑΦΕΙ!

Η ατμόσφαιρα υπερθερμαίνεται, με κίνδυνο να φτάσει σε άνοδο 4 με 6 βαθμών ως το τέλος του αιώνα, αποτέλεσμα της συνεχώς αυξανόμενης τους δύο τελευταίους αιώνες καύσης του άνθρακα, του πετρελαίου, του φυσικού αερίου. Για τη χώρα μας, η προοπτική αυτή, αν τα πράγματα δεν αντιστραφούν, είναι ιδιαίτερα βαριά: ερημοποίηση του εδάφους, διάβρωση των ακτών, ξηρασία, καύσωνες, πυρκαγιές.

Ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών κάλεσε τους ηγέτες των μεγάλων χωρών και ενώσεων (όπως η Ευρωπαϊκή Ένωση) σε έκτακτη ΔΙΑΣΚΕΨΗ ΚΟΡΥΦΗΣ στη Νέα Υόρκη στις 23 Σεπτέμβρη.

Ένα τεράστιο, όλο και περισσότερο διογκούμενο κίνημα οργανώσεων και πολιτών τούς προλαβαίνει: διοργανώνει **μια μεγάλη πορεία και συμβολική αντι-σύνοδο** στην ίδια πόλη, τη Νέα Υόρκη αλλά και σε χιλιάδες άλλες σ' όλο τον κόσμο, δυο μέρες πριν, **στις 21 Σεπτεμβρίου** με ένα στόχο:

ΤΕΛΟΣ ΣΤΑ ΒΡΩΜΙΚΑ ΟΡΥΚΤΑ ΚΑΥΣΙΜΑ - ΝΑΙ ΣΤΗΝ ΚΑΘΑΡΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ!

Πολίτες και πολιτικοί φορείς μιας χώρας που απειλείται ιδιαίτερα από την κλιματική αλλαγή
ΕΧΟΥΜΕ ΚΑΘΗΚΟΝ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΠΡΟΦΑΝΕΣ ΣΥΜΦΕΡΟΝ ΝΑ ΓΙΝΟΥΜΕ ΜΕΡΟΣ ΤΗΣ ΛΥΣΗΣ.

Μπορούμε και πρέπει να εξοικονομούμε, να ανακυκλώνουμε, να στηρίζουμε πολιτικά την ανανεώσιμη ενέργεια, ώστε να εγκαταλείψουμε λιγνίτη και πετρέλαιο. Μας συμφέρει ΚΑΙ περιβαλλοντικά ΚΑΙ οικονομικά.

Η κυβέρνηση και η Βουλή μας, οι Περιφέρειες και οι Δήμοι μας μπορούν και μας συμφέρει να βρεθούν στην πρωτοπορία, για να τεθούν φιλόδοξοι στόχοι για 100% καθαρή ενέργεια ως το 2050, στην Ευρώπη, που πράγματι είναι και εφικτοί.

Η **ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΠΑΤΡΑΣ** ενώνει τη φωνή της με τους ενεργούς πολίτες όλου του κόσμου σε μια συμβολική δράση για το κλίμα - μέρος της παγκόσμιας κινητοποίησης.

Παγκόσμια συλλογή υπογραφών εδώ: https://secure.avaaz.org/el/100_clean_final

ΟΧΙ ΣΤΟΝ ΑΝΘΡΑΚΑ ΚΑΙ ΤΟ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ - ΝΑΙ ΣΤΗΝ ΚΑΘΑΡΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ!

ΤΩΡΑ!

Χωρίς δεσμευτική συμφωνία η Διάσκεψη ΟΗΕ για την κλιματική αλλαγή

Η πολλά υποσχόμενη διάσκεψη για το κλίμα του πλανήτη στη Νέα Υόρκη στις 23 Σεπτεμβρίου, απογοήτευσε τα εκατομμύρια των πολιτών που περίμεναν την αποτύπωση συγκεκριμένων βημάτων για το περίγραμμα μιας νέας συμφωνίας, που θα αντικαταστήσει το Πρωτόκολλο του Κιότο. Ο «χρόνος» κυλάει αμείλικτα, οι εκπομπές ρύπων αυξάνονται, αλλά οι ηγέτες δεν φαίνονται αποφασισμένοι για δεσμευτικές αποφάσεις. Ένα έτος και δύο μήνες απομένουν μέχρι τη σύνοδο στο Παρίσι, στα τέλη του 2015, όπου πρέπει να οριστικοποιηθεί μία δεσμευτική συμφωνία για την κλιματική αλλαγή.

Το πιο ανησυχητικό σημείο από τη Διάσκεψη της Ν. Υόρκης ήταν η ολοκληρωτική απουσία της Κίνας και της Ινδίας, της πρώτης και της τρίτης χώρας σε εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου διεθνώς (η δεύτερη είναι οι ΗΠΑ). Αποτυπώνεται για μία ακόμα φορά το ρήγμα που υπάρχει ανάμεσα στις παλιότερες (ΗΠΑ, Ευρώπη) και τις νεότερες (Κίνα, Ινδία κ.λπ.) βιομηχανικές δυνάμεις για το ποιος θα πληρώσει το κόστος της αλλαγής πορείας στην παραγωγή, στην ενέργεια και γενικότερα στο οικονομικό μοντέλο.

Το θετικό στοιχείο, με αφορμή τη Διεθνή Διάσκεψη, ήταν η κινητοποίηση των πολιτών, με μια πολύ μεγάλη πορεία στη Ν. Υόρκη (300.000 άτομα) και ακόμα παρεμβάσεις και συγκεντρώσεις σε 2.000 πόλεις σε όλο τον κόσμο, στο πλαίσιο της Παγκόσμιας Πορείας για το Κλίμα. Ακριβώς στην κινητοποίηση του κόσμου βρίσκεται η ελπίδα για τη διαμόρφωση μιας δίκαιης συμφωνίας.

Οι επιστημονικές μελέτες προειδοποιούν πως, εάν συνεχιστεί με τους ίδιους ρυθμούς η ανάπτυξη της χρήσης ορυκτών καυσίμων και η συνακόλουθη εκπομπή αερίων του θερμοκηπίου, δεν θα γίνει κατορθωτή η συγκράτηση της ανόδου της μέσης παγκόσμιας θερμοκρασίας κατά δύο βαθμούς Κελσίου. Σύμφωνα με τη Διακυβερνητική Επιτροπή για την Κλιματική Αλλαγή, άνοδος της θερμοκρασίας του πλανήτη άνω των δύο βαθμών, συγκρινόμενη πάντα με την προβιομηχανική εποχή, θα οδηγήσει σε **γενική απορρύθμιση του κλίματος**, με δυσβάσταχτες συνέπειες για την ανθρωπότητα, την οικονομία και το περιβάλλον. Δυστυχώς, όπως εκτιμούν οι επιστημονικές μελέτες, με τους υπάρχοντες ρυθμούς ο πλανήτης αναμένεται να ξεπεράσει το κρίσιμο επίπεδο

θερμοκρασίας μέσα σε περίπου 30 χρόνια!

Ο γενικός γραμματέας του ΟΗΕ, Μπαν Κι Μουν ζήτησε από τη διεθνή κοινότητα «να αλλάξει πορεία» μπροστά στην απειλή της κλιματικής αλλαγής κατά την έναρξη της συνόδου, στην οποία συμμετείχαν περισσότεροι από 120 ηγέτες κρατών και κυβερνήσεων. **«Η κλιματική αλλαγή απειλεί την ειρήνη, την οποία έχουμε κερδίσει με δυσκολίες, την ευημερία και τις ευκαιρίες για δισεκατομμύρια ανθρώπους»**, είπε ο Μπαν απευθυνόμενος στη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ στη Νέα Υόρκη.

Επισημαίνοντας ότι «κανείς δεν γλιτώνει από την κλιματική αλλαγή», ο Μπαν ζήτησε από τις κυβερνήσεις να καταβάλλουν 100 δισεκατομμύρια δολάρια το χρόνο στο Πράσινο Ταμείο για το Κλίμα, το οποίο είχε αποφασιστεί να δημιουργηθεί το 2009 στην Κοπεγχάγη, όμως εξακολουθεί να μην διαθέτει επαρκείς πόρους.

Μέχρι την έναρξη της Διάσκεψης της Νέας Υόρκης, σχεδόν πέντε χρόνια μετά, το Ταμείο είχε μόλις ... **1,3 δισ. δολάρια**, εκ των οποίων το ένα το είχε υποσχεθεί η Γερμανία (εντός τεσσάρων ετών). Την Τρίτη, ο πρόεδρος Φρανσουά Ολάντ ανακοίνωσε ότι η Γαλλία θα συνεισφέρει 1 δισ. δολάρια τα επόμενα χρόνια.

Η Διακυβερνητική Επιτροπή για την Κλιματική Αλλαγή μελετώντας 1.200 διαφορετικές επιστημονικές προβλέψεις για την πορεία της συγκέντρωσης αερίων του θερμοκηπίου στην ατμόσφαιρα και τη συνακόλουθη επίδραση στην θερμοκρασία, προχώρησε στη συμπύκνωσή τους σε τέσσερα αντιπροσωπευτικά σενάρια για το μέλλον.

Σύμφωνα με το πιο καταστροφικό σενάριο, το 2100 οι συγκεντρώσεις διοξειδίου του άνθρακα στην ατμόσφαιρα θα ξεπεράσουν τα 1.000 μέρη ανά εκατομμύριο (ppm), από 396 που ήταν το 2013, με τη θερμοκρασία να παρουσιάζει άνοδο από 3,2 - 5,4 βαθμούς Κελσίου! **Στο αμέσως δεύτερο σενάριο**, εάν οι συγκεντρώσεις κυμανθούν από 720-1.000 ppm, τότε η θερμοκρασία θα ανέβει από 2-3,7 βαθμούς Κελσίου. **Το τρίτο σενάριο** υπολογίζει συγκεντρώσεις 580-720 ppm και άνοδο θερμοκρασίας 1,7-3,2 βαθμούς Κελσίου. **Τέλος, το πιο... δροσερό σενάριο**, μιλά για συγκεντρώσεις 430-480 ppm και θερμοκρασία αυξημένη κατά 0,9-2,3 βαθμούς Κελσίου. **Είναι φανερό, πως μόνο το τέταρτο σενάριο «ταιριάζει» με την κλιματική ισορροπία του πλανήτη.**

Εκδηλώσεις

2014

Οι εκδηλώσεις του τριμήνου

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2014

Τετάρτη 15 Οκτωβρίου, 8.00 μ.μ.:

Προβολή ταινίας

(εξ αναβολής από τον Ιούνιο)

Bhopal: A Prayer for Rain (2013) σε σκηνοθεσία του Ravi Kumar.

Με αφορμή την ταινία, θα ακολουθήσει συζήτηση για τη χρησιμότητα αλλά και την ασφάλεια των χημικών βιομηχανιών και τα μέτρα που θα πρέπει να λαμβάνονται για την προστασία των εργαζομένων, των περιοίκων αλλά και του περιβάλλοντος (διαχείριση χημικών αποβλήτων).

Σάββατο 18 Οκτωβρίου, 10:30 π.μ. :

Σεμινάριο κηραλοιφής από τη Ζαχαρούλα Ξυπολιά

Στο σεμινάριο αυτό θα ασχοληθούμε με την παρασκευή της παραδοσιακής κηραλοιφής, την οποία και θα εμπλουτίσουμε με τις νέες γνώσεις που μας προσφέρει η σύγχρονη κοσμετολογία.

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2014

Τετάρτη 5 Νοεμβρίου, 7.30 μ.μ.

«Γνωριμία με ταμανιτάρια του τόπου μας».

Μια ενδιαφέρουσα παρουσίαση για τους διάφορους τύπους τωνμανιταριών της Ελλάδας και τα είδη που είναι βρώσιμα. Εισηγητής ο Κώστας Βασιλακόπουλος, φαρμακοποιός με πολύχρονη ενασχόληση σε αυτό το αντικείμενο.

Κυριακή 9 Νοεμβρίου:

Ημερήσια εκδρομή στο δάσος της Φολόης, όπου, όσοι ενδιαφέρονται, μπορούν πρακτικά, με τη βοήθεια του Κώστα Βασιλακόπουλου, να γνωρίσουν επιτόπια τα διάφορα είδη τωνμανιταριών.

Τετάρτη 12 Νοεμβρίου, 8 μ.μ.:

Προβολή ταινίας

Το σημάδι της φάλαινας (The whale rider)

Νεοζηλανδική ταινία (2002), διάρκεια 101', Σκηνοθεσία Νίκι Κάρο

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2014

Τετάρτη 10 Δεκεμβρίου:

Προβολή ταινίας

Το Πέταγμα Του Κύκνου (2010) Σκηνοθεσία: Νίκος Τζίμας

Πρόκειται για την ιστορία ενός ανθρώπου, του Αλέξη, που ξεκίνησε με ιδέες για να αλλάξει τον κόσμο και κατέληξε στέλεχος μιας πολυεθνικής, ένα γρανάζι του μηχανισμού που κάποτε πολεμούσε.

ΤΟ ΚΑΠΝΙΣΜΑ ΒΛΑΠΤΕΙ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΝΑΛΙΟ ΠΛΟΥΤΟ ΜΑΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ ΜΑΣ

Με αφορμή το άρθρο του Γιώργου Κανέλλη «Το κάπνισμα βλάπτει και τις παραλίες» που δημοσιεύτηκε στο προηγούμενο φύλλο της «εν αιθρία» πήραμε την παρακάτω επιστολή από τη φίλη της ΟΙΚΙΠΑ κ. Μαίρη Παπαγιαννοπούλου, την οποία και σας παραθέτουμε στη συνέχεια.

Συνάδελφε Γιώργο Κανέλλη, πώς θα μπορέσεις να ευαισθητοποιήσεις τον καπνιστή να μη γεμίζει τις παραλίες με αποτσίγαρα για να προστατεύσει το περιβάλλον; Πολύ Δονκιχωτικό μου φαίνεται, όταν βλέπω δίπλα στο κρεβάτι με το μωρό να καπνίζουν αρειμανίως οι γονείς του, όταν μέσα στο αυτοκίνητο και συχνά με τα παράθυρα κλειστά δεν μπορούν να στερηθούν την...απόλαυσή τους, όταν ζούμε σε μια χώρα που ΑΚΟΜΑ ΠΡΟΣΠΑΘΟΥΜΕ ΚΑΙ ΔΕΝ ΜΠΟΡΟΥΜΕ να εφαρμόσουμε τον αντικαπνιστικό νόμο του 2009, ενώ οι γείτονές μας ακόμα και οι πιο απολίτιστοι δεν καπνίζουν ούτε σε ημιυπαίθριους χώρους. Είναι...μαγκιά μας να καπνίζουμε και σταματάμε μόνον αν μας απαγορευθεί, αλίμονο, για ανήκεστο βλάβη της υγείας μας!

Αλλ'ας ηρεμήσουμε λίγο, γιατί ζούμε στην ομορφότερη χώρα του κόσμου, με ανεξάντλητο φυσικό πλούτο, με τις πεντακάθαρες θάλασσές μας και τα μοναδικά νησιά μας, και κάτι πρέπει να κάνουμε για να την παραδώσουμε στις επόμενες γενιές, τουλάχιστον όπως την παραλάβαμε, αν όχι καλύτερη. Και μην ξεχνάμε, πως οι φυσικές ομορφιές της χώρας μας είναι η βαριά μας βιομηχανία, είναι ο τουρισμός μας.

Κι επειδή είναι κάπως... δύσκολο στις παραλίες, όταν χαλαρώνουμε καπνίζοντας, να περνούν κάποιιοι περιβαλλοντικά ευαισθητοποιημένοι να μας παίρνουν τα αποτσίγαρα από τα χέρια, πριν ρυπάνουμε στεριά και θάλασσα και καταστρέψουμε και τον ενάλιο πλούτο μας, θα αναφερθώ σε μια αξιέπαινη πρωτοβουλία από το μικρό νησάκι της Τήλου στα Δωδεκάνησα. Δίπλα στις ξαπλώστρες, κάτω από την ομπρέλα στην παραλία, ο ευαισθητοποιημένος περιβαλλοντικά επιχειρηματίας είχε τοποθετήσει τασάκι στερεωμένο με στύλο στο έδαφος, ώστε να κάνει και τον πιο αδιάφορο να ντρέπεται να πετάξει το αποτσίγαρό του κάτω στην άμμο ή στο βοτσαλάκι.

Μακάρι η ιδέα του να βρει μιμητές στις παραλίες τις απέραντες αυτού του ευλογημένου τόπου, που κάθε σπιθαμή του αποπνέει ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ και ΙΣΤΟΡΙΑ.

Μαίρη Παπαγιαννοπούλου

Περιήγηση στα μουσεία της Πάτρας

Τον περασμένο Μάιο, κατά τη διάρκεια της διεθνούς ημέρας των μουσείων η 6^η Ε.Κ.Α και η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας διοργάνωσαν από κοινού την περιήγηση στα μουσεία της Πάτρας.

Η πρώτη μας ξενάγηση άρχισε από το **Μουσείο Τύπου της ΕΣΗΕΠΗΝ**, το οποίο ιδρύθηκε το έτος 1956 και στεγάζεται από το 1994 έως σήμερα και λειτουργεί καθημερινά σε ιδιόκτητο διαμέρισμα στην οδό Μαιζώνος 200 στην πόλη μας.

Το μουσείο Τύπου είναι μοναδικό στο είδος του στην Ελλάδα. Το αρχείο του διαθέτει εφημερίδες από το 1815 έως σήμερα, 1300 διαφορετικών τίτλων που περιέχονται σε 900 τόμους από όλη την Ελλάδα, με 1000 περιοδικά από το 1852 και 67 ημερολόγια της περιόδου από 1879 έως 1970, σπάνιες εκδόσεις και τίτλους βιβλίων. Ένα μεγάλο μέρος του σημαντικού αρχείου του είναι ψηφιοποιημένο σε 300.000 σελίδες και είναι εύκολη η πρόσβασή του στους χρήστες του διαδικτύου (www.museioutiprou.gr). Στα σπάνια αντικείμενά του συγκαταλέγονται: η εφημερίδα «Ελληνικά Χρονικά του Μεσολογγίου» 17-9-1824, εισιτήριο των Α΄ σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων, αυθεντική απόφαση του Ι. Καποδίστρια 24-3-1828, προσωπική επιστολή του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη, χειρόγραφο της Εθνοσυνέλευσης της Τροιζήνας του 1827, με το οποίο καλείται ο Ι. Καποδίστριας από τους τότε αντιπροσώπους του Έθνους να αναλάβει τη διακυβέρνηση της Ελλάδας, χειρόγραφο της «Προσωρινής Διοικήσεως της Ελλάδος» υπογεγραμμένο από τους Αλ. Μαυροκορδάτο - Θ. Νέγρη και τέλος χειρόγραφο επιστολή του ποιητή Στρατή Μυριβήλη.

Επόμενη περιήγηση έγινε στο **Μουσείο Λαϊκής Τέχνης** που ανήκει στο Πολιτιστικό Κέντρο του Δήμου Πατρέων και ιδρύθηκε το έτος 1977. Σήμερα

Το αρχαιολογικό μουσείο της Πάτρας

στεγάζεται στην αίθουσα Χάνσεν (Πρώην Δημοτικό Νοσοκομείο). Στο τωρινό μουσείο το λαογραφικό υλικό του, κυρίως αγροτικά εργαλεία και σκεύη, προέρχεται από δωρεές και αγορές, για τις οποίες δαπανήθηκαν σημαντικά ποσά και τα αντικείμενα που περιλαμβάνει στον άπλετο χώρο της αίθουσας όπου και αναδεικνύονται, παρουσιάζουν τον τρόπο ζωής και παραγωγής της προβιομηχανικής κοινωνίας της περιοχής μας.

Εκθέματα του αρχαιολογικού μουσείου

Εκθέματα του Μουσείου Λαϊκής Τέχνης

Η έκθεση έχει διαμορφωθεί σύμφωνα με τη σύγχρονη μουσειολογική αντίληψη και περιλαμβάνει τα θέματα: μέσα μεταφοράς, κατοικία, παρασκευή ψωμιού, αμπελουργία, ποιμενική ζωή, υφαντική, παραδοσιακά εργαστήρια.

Τέλος επισκεφτήκαμε το **νέο Αρχαιολογικό Μουσείο Πατρών**. Το μουσείο στεγάζεται σε ένα μοντέρνα σύλληψης και αισθητικής κτήριο στη Βόρεια είσοδο της Πάτρας. Η μόνιμη έκθεση του μουσείου διαρθρώνεται σε τρεις μεγάλες θεματικές ενότητες, που καταλαμβάνουν αντίστοι-

χα τις τρεις αίθουσές του. Πρόκειται, για την αίθουσα του Ιδιωτικού βίου, την αίθουσα της Νεκρόπολης και την αίθουσα του Δημόσιου βίου. Επιπλέον, στο χώρο του μουσείου λειτουργεί εκθετήριο και πωλητήριο του ΤΑΠ (Ταμείου Αρχαιολογικών Πόρων & Απαλλοτριώσεων), αίθουσα εκπαιδευτικών προγραμμάτων, αίθουσα πολυμέσων και εικονικής περιήγησης, χώροι εξυπηρέτησης του κοινού και ένα μικρό αμφιθέατρο χωρητικότητας 140 θέσεων. Σε όλες τις ενότητες σημαντική θέση κατέχουν τα αντικείμενα της μυκηναϊκής και κυρίως της ρωμαϊκής εποχής, κατά την οποία η πόλη των Πατρών γνώρισε τη μεγαλύτερη ακμή της.

Οι επισκέψεις μας στα μουσεία αυτά μάς έκαναν να γνωρίσουμε σε βάθος την πλούσια και πολυσχιδή πολιτιστική και ιστορική κληρονομιά της πόλης μας και της ευρύτερης περιοχής μας ακολουθώντας τα «παλιά σημάδια».

Εκθέματα του Μουσείου Λαϊκής Τέχνης

Οικολογία & Πολιτισμός

Γεωγραφικοί σχηματισμοί - η τέχνη της φύσης...

Όσο μεγαλειώδης κι αν είναι η καλλιτεχνική επέμβαση πάνω στη φύση, η ίδια η φύση αποδεικνύεται πιο σπουδαία και ισχυρή, γράφουμε στο φύλλο Οκτ. 2013 μιλώντας για την Τέχνη της Γης - Land Art. Φυσικά φαινόμενα, όπως είναι γνωστό, δημιουργούν, με το πέρασμα του χρόνου, πανέμορφους σχηματισμούς στα πετρώματα της γης. Η διάρκεια της διαδικασίας σχηματισμού μπορεί να διαρκέσει σε κάποιες περιπτώσεις εκατοντάδες χρόνια ακόμα και χιλιάδες ή εκατομμύρια.

The Wave, ΗΠΑ

Το Κύμα (The Wave) είναι ένας σχηματισμός πετρωμάτων ψαμμίτη που βρίσκεται στα σύνορα της Γιούτα και Αριζόνα, στις ΗΠΑ, σε μια περιοχή που είναι γνωστή ως Coyote Buttes. Περίπου 200 εκατομμύρια χρόνια πριν, η περιοχή αυτή ήταν μια αμμώδης έρημος, που κατά τη διάρκεια των αιώνων μετατράπηκε σε σκληρό συμπαγή βράχο. Τα βράχια της περιοχής διαβρώθηκαν από τον άνεμο και τη βροχή και δημιουργήθηκε το εντυπωσιακό φαινόμενο που βλέπουμε στις φωτογραφίες.

Τα έγχρωμα στρώματα είναι λόγω της παρουσίας οξειδίων του σιδήρου.

Danxia, Κίνα

Οι σχηματισμοί Ντάνσιχα (Danxia) είναι πολύχρωμοι λόφοι που βρίσκονται στην επαρχία Gansu στη βορειοδυτική Κίνα. Αποτελούν ένα ασυνήθιστο γεωλογικό φαινόμενο που οφείλεται στη συσσώρευση μεγάλων ποσοτήτων ψαμμίτη και άλλων ιζημάτων στην επιφάνεια του εδάφους. Τα ιζήματα αυτά με την πάροδο εκατομμυρίων χρόνων οξειδώνονται λόγω της επαφής τους με τον αέρα και αποκτούν έτσι τα έντονα χρώματά τους.

Cano Cristales, Κολομβία

Ο ποταμός Κάνο Κριστάλες (Cano Cristales) βρίσκεται στην περιοχή Serrania de la Macarena της Κολομβίας. Είναι γνωστός για τα πολλά του χρώματα και για αυτό πολλές φορές αποκαλείται σαν «το πιο όμορφο ποτάμι» ή «το ποτάμι που ξεκινάει από τον παράδεισο».

Επιμέλεια: Παναγιώτης Χαλούλος
<http://users.ach.sch.gr/pchaloul/>
<http://blogs.sch.gr/pchaloul/>

Ο φτερωτός κόσμος

Το επιβλητικό φαράγγι της κλεισούρας και τα σπάνια όρνια του

Επιμέλεια: Διονύσης Μαμάσης M.Sc.
Περιβαλλοντολόγος-Χαρτογράφος
Αειφορική Διαχείριση Προστατευόμενων Περιοχών,
Ορνιθολογική έρευνα πεδίου
info@mamasis.gr
Φωτογραφίες: Διονύσης Μαμάσης

Παρατήρηση πουλιών (birdwatching)

Στα ανατολικά της λιμνοθάλασσας Αιτωλικού και μόλις 15 km από την πόλη του Αγρινίου βρίσκεται το φαράγγι της Κλεισούρας. Οι εκτεταμένοι κάθετοι ασβεστολιθικοί βράχοι με τους φυσικούς γεωλογικά σχηματισμούς και η πλούσια βιοποικιλότητα της προστατευόμενης περιοχής μαγνητίζουν τα βλέμματα οδηγών-περαστικών που διέρχονται εντός του στενού μέσω της εθνικής οδού Αντιρρίου-Ιωαννίνων. Η περιοχή είναι γνωστή και για το μοναστήρι της Αγ. Ελεούσας, που αποτελεί σημείο αναφοράς της θρησκευτικής ζωής του τόπου, ενώ κάθε χρόνο στην επέτειο προσελκύει χιλιάδες προσκυνητές που έρχονται από την ευρύτερη περιοχή της Αιτωλοακαρνανίας για να προσκυνήσουν την εικόνα της Ζωοδόχου Πηγής.

Το φαράγγι της Κλεισούρας μπορεί να καταταχθεί στην κατηγορία των «γνήσιων» φαραγγιών λόγω της τοπογραφίας. Αποτελεί τμήμα του όρους Αράκυνθου ή Ζυγού και χαρακτηρίζεται για τις απότομες κλίσεις, τις βραχώδεις πλαγιές και τις διάσπαρτες δασικές συστάδες. Αποτελεί οικολογικό σύνδεσμο και ζώνη προστασίας του Εθνικού Πάρκου Μεσολογγίου-Αιτωλικού και έχει καταχωρηθεί στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Natura 2000.

Απαντώνται 4 τύποι οικοτόπων με πευκοδάση, ενδημικά είδη πεύκων της Μεσογείου, φυλλοβόλες βελανιδιές, αριές, κουτσουπιές. Έχουν καταγραφεί 400 διαφορετικά είδη

φυτών με ιδιαίτερα σημαντική παρουσία στα κάθετα βράχια, το στενότοπο σπάνιο ενδημικό είδος της Κενταύρια του Νιεντέρ (*Centaurea niederi*) και σε συγκεκριμένες θέσεις ανθίζει το Μάη ο λευκός κρίνος της Παναγίας (*Lilium albanicum*).

Στο φαράγγι βρίσκουν καταφύγιο για φώλιασμα ιδιαίτερα είδη της ορνιθοπανίδας. Ένα όμως από τα σημαντικότερα είδη που παρατηρούνται είναι τα όρνια (*Gyps fulvus*). Ολόκληρη η περιοχή αποτελεί τον ζωτικό χώρο για τα μεγαλύτερα νεκροφάγα αρπακτικά που χαρακτηρίζονται ως είδος αυστηρής προστασίας και ως Κρισίμως Κινδυνεύοντα (η ανώτερη κατηγορία απειλής) στην Ηπειρωτική-Δυτική Ελλάδα, αφού οι πληθυσμοί τους έχουν ουσιαστικά καταρρεύσει.

Το μήκος τους φτάνει το 1m και το άνοιγμα των φτερών τους μπορεί να ξεπεράσει τα 2.50-2.80m. Το βάρος τους κυμαίνεται από 8-10kg. Χαρακτηρίζονται για την οξεία όραση, χάρη στην οποία μπορούν να διακρίνουν ένα μικρό κομμάτι κρέας από απόσταση 2-3 km, ενώ ο χώρος αναζήτησης της τροφής τους εκτείνεται συνήθως σε ακτίνα 30-40 km, αλλά μπορεί να φτάσει και μέχρι τα 200-300km. Τρέφονται συνήθως με νεκρά ζώα.

Στο φαράγγι πριν από 25 χρόνια αναπαράγονταν ένας υγιής πληθυσμός από

Το επιβλητικό φαράγγι

30 τουλάχιστον άτομα, ενώ σήμερα έχουν απομείνει ελάχιστα ζευγάρια. Ο πληθυσμός χαρακτηριζόταν διπλός. Από τη μία τα ιθαγενή πουλιά που φωλιάζουν και από την άλλη τα διαχειμάζοντα που έρχονται τον Οκτώβρη από την Κροατία και από άλλες Βαλκανικές χώρες. Τα όρνια ξεκινούν την αναπαραγωγή τους τον Ιανουάριο και την ολοκληρώνουν τον Ιούλιο, ενώ κατά τη διάρκεια του Μαρτίου κλωσούν το μοναδικό τους αυγό. Είναι προφανές ότι οποιαδήποτε αποτυχία στην αναπαραγωγή του μικρού αυτού πληθυσμού μπορεί να οδηγήσει σε ολοκληρωτική εξαφάνιση του είδους από την περιοχή. Η ιδιαιτερότητα στο επιβλητικό **Φαράγγι της Κλεισούρας** μάς καθιστά όλους υπεύθυνους για το μέλλον.

Όρνιο (είδος αυστηρής προστασίας)

Κάλεσμα κοινωνικού εθελοντισμού Από την ΚΟΙΝΣΕΠ «Ανακυκλώνω στην πηγή»

Στόχος η συμμετοχή των πολιτών, η αλλαγή νοοτροπίας στην πράξη, η ανάδειξη των «σκουπιδιών» σαν πλούτος κοινωνικός που πρέπει να επιστρέφει στην κοινωνία.

Ξεκινήσαμε τον Δεκέμβριο του 2013 ένα κοινωνικό συνεταιριστικό εγχείρημα για την ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ με διαλογή στην πηγή, στις περιοχές ΑΡΚΤΙΚΟΥ και ΡΙΟΥ, βασισμένο στη συνειδητοποίηση και στην ενεργό συμμετοχή των πολιτών.

Τι πετύχαμε μέχρι σήμερα

- Πάνω από 200 πολίτες είναι μέλη της ΚΟΙΝΣΕΠ και πάνω από 100 εθελοντές/εθελόντριες φέρνουν στην αποθήκη μας υλικά ανακύκλωσης.
- Εντάξαμε στο πρόγραμμα ανακύκλωσης δομές της εκπαίδευσης (Πανεπιστήμιο - Σχολεία της ευρύτερης περιοχής), της διοίκησης (τμήματα της Περιφέρειας).
- Έχουν γίνει επισκέψεις-ενημερώσεις σε σχολεία και έχουν επισκεφτεί την αποθήκη μας σχολεία με εκπαιδευτικά προγράμματα.
- Πιλοτικά καλύπτουμε την ανακύκλωση με διαλογή στην πηγή σε περιοχή του Αρκτικού Διαμερίσματος (γειτονιά Κορυδαλλέως).
- Πάνω από 50 επιχειρήσεις συμμετέχουν στο πρόγραμμά μας.
- Συγκεντρώσαμε μέχρι σήμερα πάνω από 150 τόνους ανακυκλώσιμου υλικού (χαρτί-πλαστικό-αλουμίνιο-λευκοσίδηρος), που θα κατέληγαν στην Ξερόλακκα, με έσοδα 12.000 ευρώ.
- Η λειτουργία μας χαρακτηρίζεται από συμμετοχή-συλλογικότητα-διαφάνεια σε όλα τα επίπεδα (εβδομαδιαίες συνεδριάσεις ΔΕ, και μηνιαίες συγκλήσεις Συνελεύσεων).
- Συμμετέχουμε σε δίκτυα ενημέρωσης, οικολογικά και κοινωνικής οικονομίας.

Τα επόμενα βήματά μας

- Ολοκλήρωση του προγράμματος ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ με διαλογή στην πηγή στο Πανεπιστήμιο και στα Σχολεία.
- Επέκταση και σε άλλους χώρους της περιοχής Αρκτικού Διαμερίσματος-πρώην Δήμου Ρίου (Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο - Διοικητικές Υπηρεσίες - μεγάλες επιχειρήσεις).
- Σταδιακή ένταξη γειτονιών της περιοχής στο πρόγραμμα της ΚΟΙΝΣΕΠ «διαλογή στο σπίτι».

- Συνεργασία με το Δήμο Πατρέων στους τομείς ενημέρωσης των πολιτών, καλύτερης διαλογής στην πηγή και αποκομιδής ανακυκλώσιμων υλικών.
- Εκδηλώσεις σε συνεργασία και με άλλους φορείς (π.χ. ΕΚΠΟΙΩ) δημοσιοποίησης του κοινωνικού-συνεταιριστικού εγχειρήματός μας.

Τα οικονομικά οφέλη θα διατεθούν με αποφάσεις συνελεύσεων για κοινωνικούς σκοπούς

***Γίνετε μέλη της ΚΟΙΝΣΕΠ *Συμμετέχετε ως εθελοντές / εθελόντριες
*Διαδώστε παντού το ελπιδοφόρο μας εγχείρημα
*Φέρτε (Δευτ.-Σάββ. 8:00' -16:00') τα διαλεγμένα υλικά ανακύκλωσης στην αποθήκη μας (απέναντι από LIDL Αγ. Βασιλείου)**

ΠΕΟ Πατρών-Κορίνθου 33, ΤΗΛ. 2610-991050, anakyklwnw@gmail.com, www.anakyklwnw.wordpress.com

ΟΔΗΓΙΕΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΙΜΩΝ ΥΛΙΚΩΝ

**Χαρτί καθαρό (χωρίς υπολείμματα)
4 κατηγορίες: τύπου Α4, χαρτόνι, βιβλία, όλα τα υπόλοιπα**

Εφημερίδες, όλα τα περιοδικά, βιβλία, σελίδες τύπου Α4 (αφαιρέστε το συρραπτικό), χαρτοκιβώτια όλων των ειδών, φάκελοι αλληλογραφίας, τηλεφωνικοί κατάλογοι, χαρτινή συσκευασία όλων των τροφίμων-εμπορευμάτων (π.χ. από γάλα, τσιγάρα, οδοντόκρεμες και ζάχαρη μέχρι απορρυπαντικά). Δεν περιλαμβάνονται οι συσκευασίες TETRAPAK (γάλα διαρκείας-χυμοί).

Αλουμίνιο-λευκοσίδηρο καθαρά (χωρίς υπολείμματα)

Κουτάκια από αναψυκτικά-αλκοολούχα, κονσέρβες κάθε είδους, δοχεία λαδιού, σακουλάκια καφέ, αλουμινένια μπολ, μεταλλικά ταψιά, αλουμινόχαρτο, μεταλλικά αντικείμενα γραφείου, αεροζόλ.

Πλαστικό καθαρό (χωρίς υπολείμματα)

3 κατηγορίες: PET, σκληρό πλαστικό, μαλακό πλαστικό

Όλες οι πλαστικές συσκευασίες από: νερό, αναψυκτικά, λάδι, αποσμητικά, απορρυπαντικά, σαμπουάν, μπουγιές, βούτυρο-μαργαρίνη, καπνό, τσιγάρα, αλλαντικά, τυριά, γιαούρτι, φιλμ περιτυλίγματος τρο-

φίμων-εντύπων, συσκευασίες ξηρών τροφίμων-απορρυπαντικών, παιχνίδια, πώματα από γάλα-αναψυκτικά-χυμούς.

Παρακαλούμε, **καθαρίστε καλά και πιέστε τα υλικά ανακύκλωσης**, ώστε να αφαιρεθούν τα υπολείμματα τροφών ή υγρών και να διασφαλιστεί το μέγιστο ποσό υλικού που μπορεί να χωρέσει στη συσκευασία διαλογής και στο χώρο του φορτηγού συλλογής των υλικών.

**ΔΕ της ΚΟΙΝΣΕΠ
«Ανακυκλώνω στην πηγή»**

Η φετινή 22^α Σεπτεμβρίου, κορύφωση της εβδομάδας κινητικότητας, δεν τιμήθηκε με πολλές εκδηλώσεις ή δημόσιες τοποθετήσεις στην Πάτρα, αν εξαιρέσουμε τις εκδηλώσεις Wander by bike. Η νέα Δημοτική Αρχή του **Κώστα Πελετίδη** ανακοίνωσε τη λήξη της σύμβασης με τον εργολάβο της ελεγχόμενης στάθμευσης, χαρακτηρίζοντας την «χαράτσι» για να διευκρινίσει, μετά και από τεκμηριωμένη κριτική που της ασκήθηκε, ότι το σύστημα θα διατηρηθεί ως προς τον περιορισμό του χρόνου στάθμευσης, αλλά χωρίς αντίτιμο.

Για μας είναι σαφές ότι η **ελεγχόμενη στάθμευση, είναι ένα από τα αναγκαία μέτρα μιας πολιτικής ουσιαστικής βελτίωσης του κυκλοφοριακού, ιδίως στα κέντρα των πόλεων**, μια και αποτελεί αντικίνητρο στην υπερβολική χρήση ΙΧ αυτοκινήτου. Και είναι γνωστό ότι ο περιορισμός της κυριαρχίας του ιδιωτικού αυτοκινήτου και απόδοση έμφασης στα μέσα μαζικής μεταφοράς είναι μέτρα προτεραιότητας για τις βιώσιμες αστικές μεταφορές. Άλλα τέτοια μέτρα που μπορούν να βελτιώσουν

Λιγότερο ΙΧ, καλύτερο κυκλοφοριακό

σοβαρά την κατάσταση είναι ο εκσυγχρονισμός του σιδηροδρόμου, η προώθηση του τραμ, η καθιέρωση λεωφορειολωρίδων (είχαμε και στην Πάτρα για ένα διάστημα, αλλά εκείνοι που ενοχλήθηκαν απ' αυτές κατάφεραν να τις υπονομεύσουν) και ο αυστηρός έλεγχος του σεβασμού τους, η πύκνωση των δρομολογίων των μέσων μαζικής μεταφοράς και οι χαμηλές τιμές εισιτηρίων, αλλά και η επιδότηση των μαζικών μέσων μεταφοράς και στις επαρχιακές πόλεις, ώστε να παύσει η **άδικη μεταχείρισή** τους εν σχέσει με αυτά των Αθηνών και Θεσσαλονίκης. Είναι σαφές ότι η κυριαρχία του Ι.Χ. αυτοκινήτου και του φορτηγού στις μεταφορές οδηγούν σε δυσανά-

λογα μεγάλη επιβάρυνση της ατμόσφαιρας και κυκλοφοριακή ασφυξία. **Μέσα μαζικής μεταφοράς, αποθήκευση της ιδιωτικής αυτοκίνησης, ποδηλατοδρόμοι και περπάτημα** είναι τα κύρια στοιχεία μιας διεξόδου που θα ανεβάσει σοβαρά την ποιότητα ζωής και θα μειώσει τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου. Όλα αυτά – και όχι μόνο – πρέπει να αποτελέσουν μέρος του δημόσιου διαλόγου που, όπως δήλωσε η Δημοτική Αρχή, θα επιδιώξει για το κυκλοφοριακό. Και πάνω απ' όλα: **ό,τι αποφασιστεί, τελικά, πρέπει να εφαρμοστεί με συνέπεια και επιμέλεια, αλλιώς θα είμαστε πάλι στα ίδια.**

Γ. Κ.

Το οικολογικό φεστιβάλ GreenWave της Θεσσαλονίκης

Όσοι νομίζουν ότι μόνο η ...ΚΝΕ συνεχίζει να διοργανώνει φεστιβάλ κάνουν λάθος! Εδώ και τέσσερα χρόνια η **Οικολογική Κίνηση Θεσσαλονίκης** σε συνεργασία με οργανώσεις, δίκτυα, άτυπες ομάδες της πόλης διοργανώνει στη Θεσσαλονίκη, με μύριες δυσκολίες και ζόρια, αλλά παρά ταύτα ζωντανό και ποικίλο, το οικολογικό – εναλλακτικό φεστιβάλ **GREENWAVE**. Ο χώρος είναι το δημοτικό Πάρκο της ΧΑΝΘ, κοντά στο Λευκό Πύργο, και η κινητήρια δύναμη είναι ο εθελοντισμός και το ταλέντο νέων (και όχι μόνο) ενεργών πολιτών από τους χώρους των περιβαλλοντικών οργανώσεων, της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, των εναλλακτικών προϊόντων, της κοινωνικής οικονομίας. Γίνονται συναυλίες, προβολές, βιβλιοπαρουσιάσεις, εργαστήρια κάθε είδους για παιδιά αλλά και για μεγάλους, ποδηλατοδρομίες.

Βρεθήκαμε εκεί την Παρασκευή 19 Σεπτεμβρίου (η διοργάνωση ξεκίνησε την Πέμπτη 18 και τελείωσε την Κυριακή 21) και χαρήκαμε τα περίπτερα, το – ροκ, βεβαίως – μουσικό πρόγραμμα, τις σημαντικές δημόσιες συζητήσεις με θέματα όπως ο ακτιβισμός και τα όριά του, ο αγώνας κατά των χρυσωρυχείων στη Χαλκιδική, τα προβλήματα από την πώληση δημόσιων

κτημάτων σε περιβαλλοντικά ευαίσθητες περιοχές, η διάσκεψη της Ν. Υόρκης για το κλίμα. Το κεντρικό, εξάλλου, σύνθημα του φετινού φεστιβάλ ήταν **«δεν ΠΩΛΕΙΤΑΙ το μέλλον μας»**.

Το GreenWave δείχνει, με την ευρεία απήχησή του και το εύρος ανθρώπων, ιδεών και εκδηλώσεων που το χαρακτηρίζει, ότι ο οικολογικός και εναλλακτικός χώρος έχει πολλά να πει και να δώσει στα πιο σημαντικά πεδία της δημόσιας ζωής σήμερα: **δημόσια αγαθά, κλίμα, ελευθερίες, δικαιώματα**. Αρκεί κάποιος να το πάρουν ζεστά.

Γ. Κανέλλης

Μπάζα παντού

Το να βρει κανείς και να φωτογραφίσει μπάζα σε παράδρομους βασικών δρόμων, φυσικά, δεν είναι κάτι το πρωτότυπο ή ασυνήθιστο. Από την άλλη δεν σημαίνει ότι πρέπει να ανεχόμαστε επ' αόριστον αυτές τις καταστάσεις. Οι φωτογραφίες μας είναι από παράδρομο της περιμετρικής κοντά στο σημείο που περνάει πάνω από την οδό Αριστοτέλους στην Περιβόλα.

Η δημιουργία χώρων για την ανακύκλωση των αποβλήτων εκσκαφών και κατασκευών και το θάψιμο του υπολοίπου και μόνο είναι απαραίτητες και για αυτό το λόγο: για να μην γίνεται κάθε παράμερος δρόμος χώρος ασχήμιας και ρύπανσης

ΚΑΛΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ

Διημερίδα του Φορέα Κοτυχίου-Στροφυλιάς για τη διαχείριση και παρακολούθηση προστατευόμενων περιοχών

Τυχεροί στάθηκαν οι εκπρόσωποι της ΟΙ.ΚΙ.ΠΑ. Οδυσσέας Ξεριζωτής και Τριαντάφυλλος Λιάτσος που παραβρέθηκαν και παρακολούθησαν τη διημερίδα του φορέα διαχείρισης - υγροτόπων Κοτυχίου -Στροφυλιάς, στο ξενοδοχείο "ΑΣΤΗΡ", στις 29 και 30/09/2014, με θέμα: "ΚΑΛΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ".

Τυχεροί, διότι οι εισηγήσεις, σχεδόν στο σύνολό τους, αποδείχθηκαν ιδιαίτερα ενδιαφέρουσες έως εντυπωσιακές. Μετά τους χαιρετισμούς της εκπροσώπου του Υ.Π.Ε.Κ.Α. κυρίας **Δαλάκα** και του κ. **Κατσαρού** (εκ μέρους της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και του Γ.Γ. κ. Διδασκάλου), ο οποίος τόνισε πως γνωρίζει καλά το φορέα διαχείρισης και προτείνει τη μεγαλύτερη δυνατή εξωστρέφειά του, άρχισε ο καταιγισμός των εισηγήσεων:

Η κ. Βασιλική Ορφανού, Βιολόγος M.Sc. του ΦΔΥΚΣ και η κ. Αναστασία Μαυριδάκη, GIS Analyst, εκπρόσωπος του αναδόχου του έργου «ολοκληρωμένη εφαρμογή καταχώρισης και παρουσίασης πληροφοριών για το Εθνικό Πάρκο Υγροτόπων Κοτυχίου-Στροφυλιάς», αναφέρθηκαν στις δυνατότητες που πλέον διαθέτει ο φορέας για τη λεπτομερή ηλεκτρονική καταγραφή κάθε στοιχείου της περιοχής. Αναφέρθηκε επίσης ότι έχουν οριοθετηθεί και παγιωθεί τα όρια των οικισμών και το βασικότερο, δημιουργήθηκαν φόρμες καταγραφών για PDA από τους φύλακες, ενώ υπάρχει η δυνατότητα των πολιτών να καταγράφουν στο κινητό τους γεγονότα και να συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των παρανομιών. Σημειώνουμε με ιδιαίτερο ενδιαφέρον (και απορία για το αν θα πραγματοποιηθεί) την αναφορά στη λήξη λειτουργίας των **λατομείων** στο τέλος του 2014.

Ο κ Laurent Sourbes, Διευθυντής του Φορέα Διαχείρισης Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου, εισηγήθηκε το θέμα "Καινοτόμες δράσεις ως εργαλείο διαχείρισης και παρακολούθησης σε Π.Π., η περίπτωση του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου". Εντυπωσιακή ήταν η αναφορά του στην προώθηση εναλλακτικών και καινο-

τόμων τουριστικών δραστηριοτήτων, όπως η περίπτωση των υποβρύχιων θαλάσσιων μονοπατιών, όπως έγινε στη Γαλλία.

Ο κ. Αντώνης Μπαρνιάς, Περιβαλλοντολόγος M.Sc., Συντονιστής στο Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Σαμαριάς (Λευκών Ορέων), αναφέρθηκε στην "Ενίσχυση του εθελοντικού πνεύματος και ανάπτυξη σχέσεων δικτύωσης". Μετέφερε με την εισηγήσή του την εμπειρία του από τη Σαμαριά όπου δημιουργήθηκαν εθελοντικές ομάδες, οι οποίες εξοπλίστηκαν και εκπαιδεύτηκαν με τη συμβολή χορηγών, ενώ αναφέρθηκε και στην ύπαρξη Συμφώνου Ποιότητας Προϊόντων και Υπηρεσιών.

Ο κ. Μιχάλης Δαβής, Δασολόγος - Περιβαλλοντολόγος, Υπεύθυνος του Φορέα Διαχείρισης Λίμνης Κερκίνης, μίλησε για τις "Δράσεις παρακολούθησης στο Εθνικό Πάρκο Λίμνης Κερκίνης". Χαρακτηριστικό σημείο της εισηγήσής του η αναφορά στην περίφραξη που πραγματοποιήθηκε στο παρυδάτιο δάσος με ιτιές, για προφύλαξη και δημιουργία γενετικού υλικού προς αναδάσωση.

Η κ. Ελένη Μακρυγιάννη, Περιβαλλοντολόγος M.Sc., Συντονίστρια του Φορέα Διαχείρισης Δέλτα Έβρου, εισηγήθηκε το θέμα: "Οικοτουριστική δραστηριοποίηση Φορέων Διαχείρισης: εμπειρίες, προοπτικές, προτάσεις". Αναφέρθηκε στις δραστηριότητες του Φορέα (Παρατήρηση πουλιών, πεζοπορία, εξυπηρέτηση στα Κέντρα Πληροφόρησης κλπ), ενώ παρουσίασε τα σημαντικότερα στοιχεία οικολογικού ενδιαφέροντος της περιοχής.

Ο κ. Κώστας Κωνσταντόπουλος, Βιολόγος M.Sc., Περιβαλλοντολόγος, Προϊστάμενος του τμήματος Περιβάλλοντος και Βιώσιμης Ανάπτυξης της ΑΔΕΠ Α.Ε., αναφέρθηκε στην ολοκληρωμένη προσέγγιση και αειφορική διαχείριση της περιοχής του Παναχαϊκού Όρους από το Δήμο Πατρέων. Ήδη, με τη δημιουργία του Κέντρου πληροφόρησης στο Πουρναρόκαστρο, 8.000 μαθητές από 180 σχολεία όλης της χώρας, έχουν επισκεφτεί το βουνό της Πάτρας και γνώρισαν από κοντά τις ομορφιές του.

Τέλος η **κ. Μαρία Καμηράρη, Βιολόγος M.Sc., Υπεύθυνη του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Χελμού - Βουραϊκού**, μίλησε με θέμα: «Προστατευόμενη περιοχή Χελμού - Βουραϊκού: εκπαίδευση, έρευνα, δικτύωση». Αξιοσημείωτο της εισηγήσής της η αναφορά στη στενή συνεργασία με το Κ.Π.Ε. Κλειτορίας, η περιβαλλοντική εκπαίδευση στο Κέντρο Πληροφόρησης του Φορέα Διαχείρισης και η επίσκεψη 1.500 μαθητών στην περιοχή των Καλαβρύτων.

Μετά τις εισηγήσεις και τη συζήτηση που επακολούθησε, ευκαιρίας δοθείσης, από τους συνέδρους - εκπροσώπους της ΟΙ.ΚΙ.ΠΑ., τέθηκαν ερωτήσεις περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος αλλά και σε σχέση με τον εθελοντισμό. Τη δεύτερη μέρα της διημερίδας οι συμμετέχοντες ξεναγήθηκαν στο κέντρο πληροφόρησης του Φορέα στο

Λάππα αλλά και στο δάσος της Στροφυλιάς γνωρίζοντας από κοντά τις αξίες της προστατευόμενης περιοχής. Ευχή μας τέτοιες εκδηλώσεις να επαναλαμβάνονται κατά το δυνατόν.

Τριαντάφυλλος Λιάτσος

Η ΜΙΚΡΗ ΧΩΜΑΤΕΡΗ ΤΟΥ... ΡΙΓΑΝΟΚΑΜΠΟΥ

- Σκουπιδότοπο θυμίζει εδώ και καιρό η παράπλευρη οδός της Περιμετρικής στο ύψος της γέφυρας, πλησίον του Δάσους Ριγανόκαμπου Πατρών. Μια σύντομη διέλευση από την περιοχή αρκεί για να εστιάσει το ανθρώπινο μάτι σε μπάζα, λάστιχα φορτηγών, σκισμένες χαρτοσυσσκευασίες, οικιακά απορρίμματα, βρώμικα πανιά, ενώ περιφερόμενα λυκόσκυλα με σάλια να τρέχουν από τα στόματά τους και τρώγοντας τα συσσωρευμένα σκουπίδια είναι η συνήθης εικόνα του χώρου που έχει αφεθεί στην τύχη του. Η ανθυγιεινή αυτή εστία ρύπανσης ενέχει τον κίνδυνο μετάδοσης μικροβίων σε κάθε περαστικό που διέρχεται από την εν λόγω τοποθεσία τις απογευματινές ώρες για περπάτημα ή ποδήλατο ακόμα και μικρών παιδιών.
- Επιπροσθέτως, λίγες δεκάδες μέτρα πιο πέρα, στην προέκταση της προαναφερθείσας οδού που εξυπηρετεί τους κατοίκους του οικισμού Ζωοδόχου Πηγής στο Ρωμανό υπάρχει μια επιπλέον εστία μόλυνσης, από εγκαταλελειμμένο καμένο φορτηγό, όπου φωλιάζουν ποντίκια, φίδια και άλλα ερπετά, ενώ όλη αυτή η κατάσταση αποτελεί υποβάθμιση ενός περάσματος για τις μόνιμες βόλτες ηλικιωμένων περιπατητών που περιδιαβάζουν για λόγους αναψυχής στον οικισμό καθώς και των κατοίκων.
- Θα ήταν χρήσιμο να επιληφθούν του προβλήματος οι αρμόδιοι, ώστε να απομακρυνθούν τα σκουπίδια και ο χώρος να καθαριστεί προς όφελος της ποιότητας ζωής όσων διαμένουν εκεί και δη των ανηλίκων.
- Χ.Τ.